

PLA D'ACTUACIÓ DE DINAMITZACIÓ CÍVICA PER L'EMANCIPACIÓ DE JOVES MIGRATS SOLS 2020 - 2022

Serveis Socials
CCBE

INDEX

INTRODUCCIÓ	2
MARC LEGAL APLICABLE	5
DIAGNOSI.....	7
ANÀLISI DADES DE FONTS PRIMÀRIES	8
ENTREVISTES A INFORMANTS CLAU	15
ANÀLISI DAFO	16
CONCLUSIONS	18
OBJECTIUS DEL PLA D'ACTUACIÓ DE DINAMITZACIÓ CÍVICA PER A L'EMANCIPACIÓ DE JOVES MIGRATS SOLS A LA COMARCA DEL BAIX EBRE	21
OBJECTIU GENERAL DEL PLA.....	21
DOBLE PERSPECTIVA DEL PLA	21
OBJECTIUS ESPECÍFICS DEL PLA	22
FASES METODOLÒGIQUES DEL PLA	23
FASE INICIAL	23
FASE DE SENSIBILITZACIÓ I RESOLUCIÓ DE CONFLICTES	23
FASE D'EMANCIPACIÓ	24
FASE D'AVUACIÓ I SEGUIMENT	24
FASE DE PARTICIPACIÓ I COMUNICACIÓ	25
ESTRATEGIES I ACCIONS DEL PLA D'ACTUACIÓ PER A L'EMANCIPACIÓ DE JOVES MIGRATS SOLS A LA COMARCA DEL BAIX EBRE.....	26
TEMPORALITZACIÓ DEL PLA D'ACTUACIÓ PER A L'EMANCIPACIÓ DE JOVES MIGRATS SOLS A LA COMARCA DEL BAIX EBRE.....	43
CRONOGRAMA DEL PLA D'ACTUACIÓ DE DINAMITZACIÓ CÍVICA.....	48
RECURSOS A LA COMARCA DEL BAIX EBRE	49
PRESSUPOST	51
AVALUACIÓ I SEGUIMENT	52
PARTICIPACIÓ I COMUNICACIÓ	53
ANNEXES	54
GUIES DE RECURSOS PER A JOVES	54
TAULA INDICADORS D'AVUACIÓ	55
DOCUMENTACIÓ CONSULTADA.....	56
ACRÒNIMS	59

INTRODUCCIÓ

És interessant assenyalar què és el que s'entén per concepte de “menor no acompanyat”. Segons s'extreu de l'*Observació General Núm. 6 (2005) del Comitè de Drets del Nen de les Nacions Unides sobre “tracte dels menors no acompanyats i separats de la seva família fora del seu país d'origen”*:

“S'entén per “menors no acompanyats”, els menors que estan separats de tots dos pares i altres parents i no estan sota la cura d'un adult al que, per llei o costum, incumbeix aquesta responsabilitat”.

2

A la Fitxa 44 del *Sumari de fitxes incloses al Contracte Programa 2016-2019¹* -a l'apartat 1, justificació de l'acció- s'assenyala que a Catalunya han arribat, durant els darrers anys, un gran nombre de menors d'edat no acompanyats sense cap mena de referent adult.

El fet que hagin arribat al país tants de joves menors no acompanyats ha produït que els recursos i serveis existents dintre del sistema hagin esdevingut insuficients per donar una resposta adequada en el procés d'acompanyament a l'emancipació d'aquests menors. Entre aquestes mancances cal esmentar la insuficiència de places per a l'aprenentatge de les llengües oficials del país d'acollida (català i castellà), de places per a l'alfabetització, així com la insuficiència de recursos per a millorar l'ocupabilitat, entre d'altres.

Cal esmentar que el sistema de protecció a la infància i a l'adolescència de la Direcció General d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (DGAIA) preveu, dintre els seus objectius, cercar el benestar i fer l'acompanyament -fins assolir una emancipació d'èxit, a la vida adulta- dels menors desemparats quan aquests assoleixen la seva majoria d'edat .

També s'ha d'afegir que l'Àrea de Suport al Jove Tutelat i Extutelat (ASJTET) és la unitat de la DGAIA que ofereix suport tècnic als joves tutelats i extutelats -entre 16 i 21 anys- en l'àmbit de l'habitatge, la inserció laboral, suport psicològic, econòmic i jurídic per afavorir que aquests joves assoleixin la seva plena inserció social i laboral. En definitiva l'objectiu de l'ASJTET és afavorir l'autonomia i l'emancipació de tots els joves tutelats i extutelats arribada la seva majoria d'edat, això inclou també al grup de joves migrats sols.

¹ El Contracte Programa és l'eina que promou la coordinació, cooperació i col·laboració en matèria de Serveis Socials, altres programes relatius al benestar social i polítiques d'igualtat entre el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat i els ens locals (consells comarcals i municipis de Catalunya).

Aquesta quantitat tan gran de menors no acompanyats arribats a Catalunya durant els darrers anys ha donat lloc a la necessitat d'obrir, per part de l'Administració de la Generalitat, tot un conjunt de nous dispositius, arreu de tot el territori, per tal de poder donar una resposta més eficaç en aquest procés d'acompanyament fins a l'autonomia i l'emancipació d'aquests joves un cop assolixen la majoria d'edat.

Molts d'aquests menors migrats sols tutelats per la DGAIA en el moment que a compleixen la seva majoria d'edat llavors queden fora del sistema de protecció, al no reunir els requisits establerts per continuar sota una mesura assistencial de protecció.

Els llargs processos d'obtenció de documentació per aconseguir la regularització administrativa dificulta l'accés als diferents recursos on es requereix disposar de NIE/permís de residència, entre aquests l'accés als ajuts de l'ASJTET, l'accés a l'habitatge, al mercat laboral i a recursos formatius.

Aquests joves, d'aquesta manera, entren en una situació de gran vulnerabilitat que els dificulta poder assolir un procés d'emancipació i de transició a la vida adulta amb total èxit, a la vegada que dificulta la seva integració en la societat receptora.

En algunes de les poblacions de Catalunya on hi ha centres d'acollida i pisos assistits han sorgit situacions de conflicte que han fet perillar la convivència i la cohesió social de la comunitat. La població acollidora sovint veu als joves migrats sols amb certa desconfiança. Per aquest motiu -des del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, conjuntament amb els ajuntaments dels diferents municipis i consells comarcals d'arreu de Catalunya- s'ha plantejat el projecte de reforçar els serveis existents d'atenció a aquest col·lectiu de joves i, a la vegada, fomentar -com a valors essencials- la idea d'una societat més inclusiva amb les persones nouvingudes en general.

Cal sensibilitzar a tota la població del territori i especialment a la d'aquells municipis -en aquest cas de la comarca del Baix Ebre- on hi hagi centres i pisos amb joves migrats sols, estiguin aquests joves tutelats o sota qualsevol altre tipus de suport per a la transició a la vida adulta.

Amb l'objectiu d'activar les potencialitats existents als diferents territoris d'arreu de Catalunya i als centres d'acollida i pisos assistencials s'ha creat la figura del/la **dinamitzador/a cívica per a l'emancipació juvenil**, segons s'estableix a les directrius de la Fitxa 44 del *Sumari de fitxes incloses al Contracte Programa 2016-2019*.

Aquest professional per a l'emancipació juvenil *“ha d'ajudar a l'autoconeixement del jovent, per a que sigui conscient de les seves potencialitats i així desenvolupar-les, ha d'afavorir el coneixement, la identificació i l'ús de les fonts d'informació, la mediació amb l'entorn i facilitar el procés de presa de decisions dels i les joves”*, segons defineix la Fitxa 44 .

La figura del/la dinamitzador/a cívica/a haurà d'actuar, a més a més, com a *“node de comunicació i creació de xarxa”* entre els centres d'acollida i pisos assistits i l'entorn comunitari on aquests recursos residencials s'hi troben ubicats.

Dintre les directrius de treball d'aquesta nova figura referent en l'acompanyament de l'emancipació del jove migrat sol -establertes a la Fitxa 44- s'esmenta la necessitat d'elaborar un *“Pla d'actuació integral amb perspectiva comunitària en què participin els joves del centre, els seus professionals, els responsables municipals i persones de la comunitat”*.

MARC LEGAL APLICABLE

Dintre el marc legislatiu aplicable al grup de joves migrats sols tutelats/extutelats objecte d'aquest Pla d'actuació es distingeix diferent normativa provinent de tres diferents nivells:

Per una banda la normativa existent a nivell internacional (tractats internacionals), per una altra la normativa provinent del nivell estatal (diferents lleis de protecció a la infància i lleis d'estrangeria) i per acabar la normativa originària de la pròpia comunitat autònoma de Catalunya (drets i oportunitats dels menors i serveis d'acollida a persones immigrades)

5

Tractats internacionals:

Declaració dels Drets dels Infants. Adoptada per L'Assemblea General de les Nacions Unides, per resolució 1.386 (XVI), de 20 de novembre de 1959.

Convenció sobre els Drets de l'Infant. Adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 20 de novembre de 1989.

Resolució del Consell 97/C 221/03, de 26 de juny 1997, relativa als menors no acompanyats nacionals de països tercers després recollida en les directives del Consell de la Unió Europea 2001/55/CE, 2003/9/CE i 2003/86/CE9.

Observació General Núm. 6 (2005), del Comitè dels Drets del Nen, de 1 de setembre de 2005, relativa als tracte dels menors no acompanyats i separats de la seva família fora del seu país d'origen.

Normativa estatal:

Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei de Enjudiciament Civil. (LOPJM)

Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors (LORPM)

Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a la adolescència. (LMSPIA)

Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social (LOEx)

Reial decret 557/2011, de 20 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social, després de la reforma mitjançant la Llei orgànica 2/2009 (RLOEx)

Normativa autonòmica:

Llei 14/2010, del 27 de maig, dels Drets i les Oportunitats en la Infància i l'Adolescència (LDOIA)

Llei 33/2010, de l'1 d'octubre, de Polítiques de Joventut

Directriu general 2/2014, de 28 de maig, sobre documentació dels infants, adolescents i joves estrangers o comunitaris tutelats per la DGAIA o amb mesures assistencials de l'ASJTET.

Decret 150/2014, de 18 de novembre, dels Serveis d'Acollida de les persones immigrades i de les retornades a Catalunya.

DIAGNOSI

Per tal de conèixer el nombre exacte de menors i joves migrats sols acollits a Catalunya i fer-nos una idea de la magnitud de la situació a la que es pretén donar resposta -mitjançant aquest Pla d'actuació integral per a l'emancipació dels joves migrats sols a la comarca del Baix Ebre- s'ha consultat dues fonts primàries d'informació de la Generalitat de Catalunya en dos diferents moments separats en el temps:

Portal de Dades Obertes de la Generalitat de Catalunya del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Informe Estadístic de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) (Informes de febrer i de maig de 2020).

Aquests dos anàlisis han estat ampliat amb la informació obtinguda mitjançant les entrevistes realitzades a diferents informants clau de la comunitat:

1. Els membres dels equips tècnics dels dos centres d'acollida i pis assistit existents a la comarca del Baix Ebre, sense tenir en compte els recursos d'acollida de menors a la ciutat de Tortosa²:

*Centre d'acollida SPAAI Baix Ebre de l'Ametlla de Mar
Centre d'acollida SPAAI Grèvol de Roquetes
Pis assistit Lo Passador de Roquetes*

2. Els representants de les diferents entitats/organismes i agents socials del territori
3. Els joves migrats sols majors d'edat extutelats

S'ha realitzat també un **anàlisi DAFO**³ de la realitat.

² Serveis Socials del Consell Comarcal Baix Ebre dona atenció als municipis de la comarca del Baix Ebre, excepte a la ciutat de Tortosa.

La capital de la comarca del Baix Ebre, Tortosa, té més de 20.000 habitants i per tant disposa de Serveis Socials propis i també d'equip propi de dinamització cívica.

³ L'Anàlisi DAFO és un mètode d'anàlisi per a avaluar les Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats d'un projecte. Consisteix en una anàlisi que diferencia entre els factors interns (fortaleses i debilitats) i els factors externs (oportunitats i amenaces).

ANÀLISI DADES DE FONTS PRIMÀRIES

S'ha realitzat un primer anàlisi durant el temps de l'estat d'alarma per la crisi sanitària del COVID-19 -decretat per Reial Decret 463/2020, de 14 de març- i un segon anàlisi després de finalitzar aquesta situació.

Primer anàlisi

Realitzat durant el temps de l'estat d'alarma declarat per la crisi sanitària del COVID-19: al mes de maig de 2020

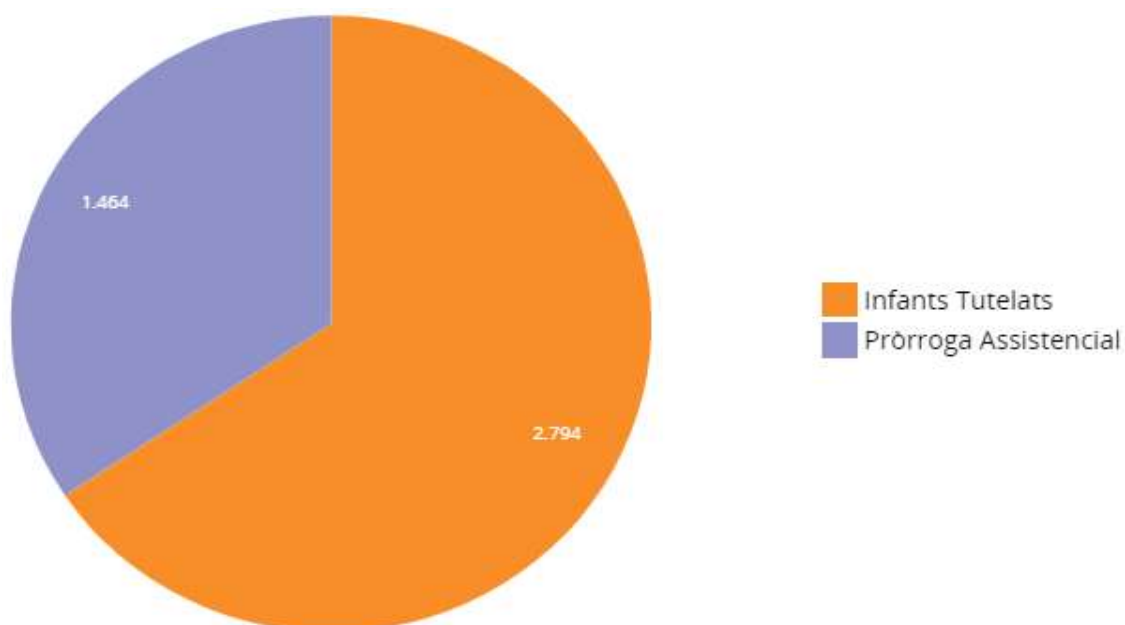
8

Font primària 1

Portal de Dades Obertes de la Generalitat de Catalunya del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

En aquest primer moment d'anàlisi (maig 2020) el nombre total d'infants i joves migrats sols acollits a Catalunya és de 4.258.

D'aquest total d'infants i joves migrats sols acollits -tenint en compte la situació administrativa de l'infant o jove- 2.794 són menors d'edat que es troben tutelats per DGAIA, i la resta, un total de 1.464, són majors d'edat que gaudeixen de pròrroga assistencial.

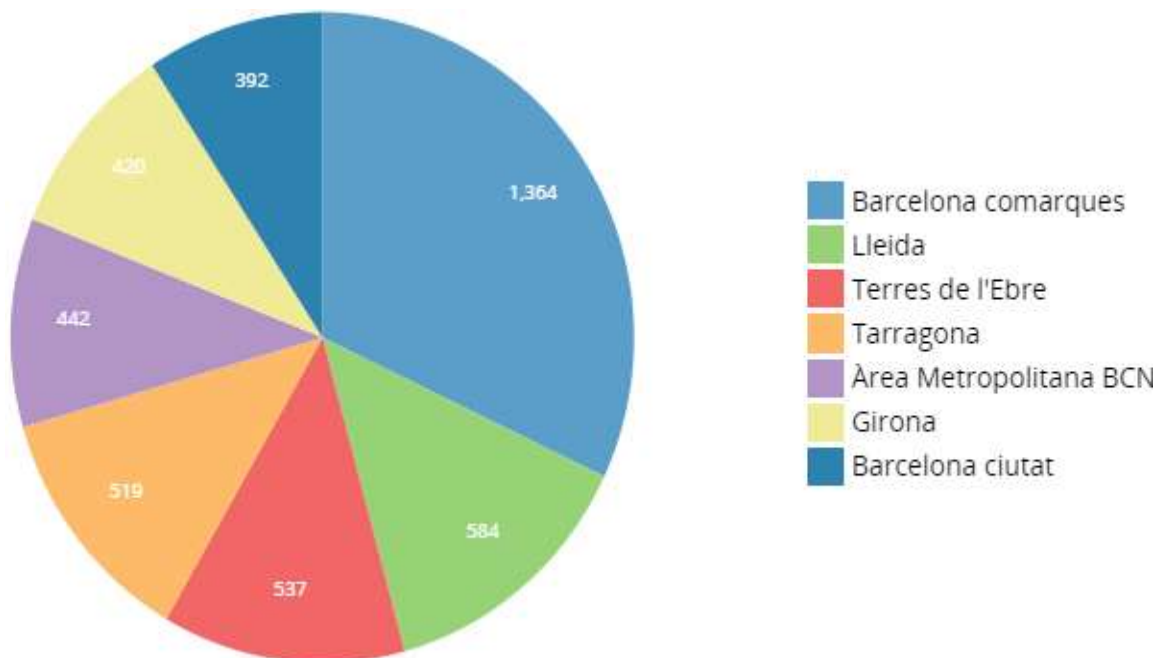

Infants i adolescents en situació administrativa de tutela i en pròrroga assistencial

(Portal Dades Obertes de Catalunya: <https://analisi.transparenciacatalunya.cat/d/mxpz-6y5e/visualization>, (Visualització 5/05/2020)

A les Terres de l'Ebre hi ha 537. Això significa un 13 %, de la totalitat d'infants i adolescents migrats sols a Catalunya (al maig 2020).

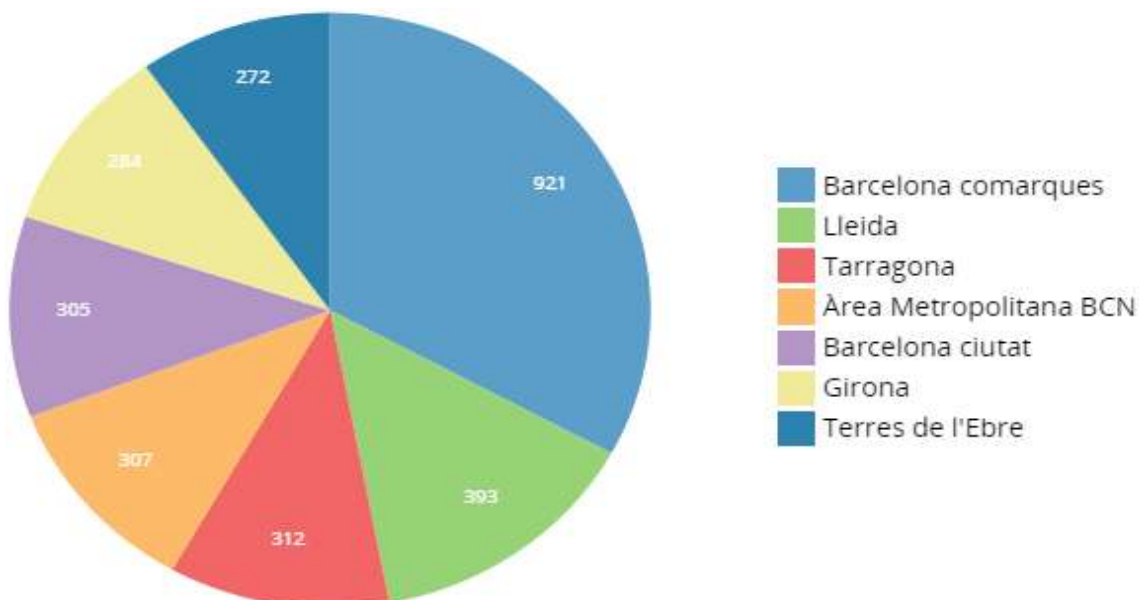
9

Infants i adolescents estrangers migrats sols a Catalunya per territoris

(Portal Dades Obertes de

Catalunya: <https://analisi.transparenciacatalunya.cat/en/d/mxpz-6y5e/visualization>

(Visualització 5/05/2020)

Menors estrangers migrats sols tutelats per DGAIA per àrees territorials

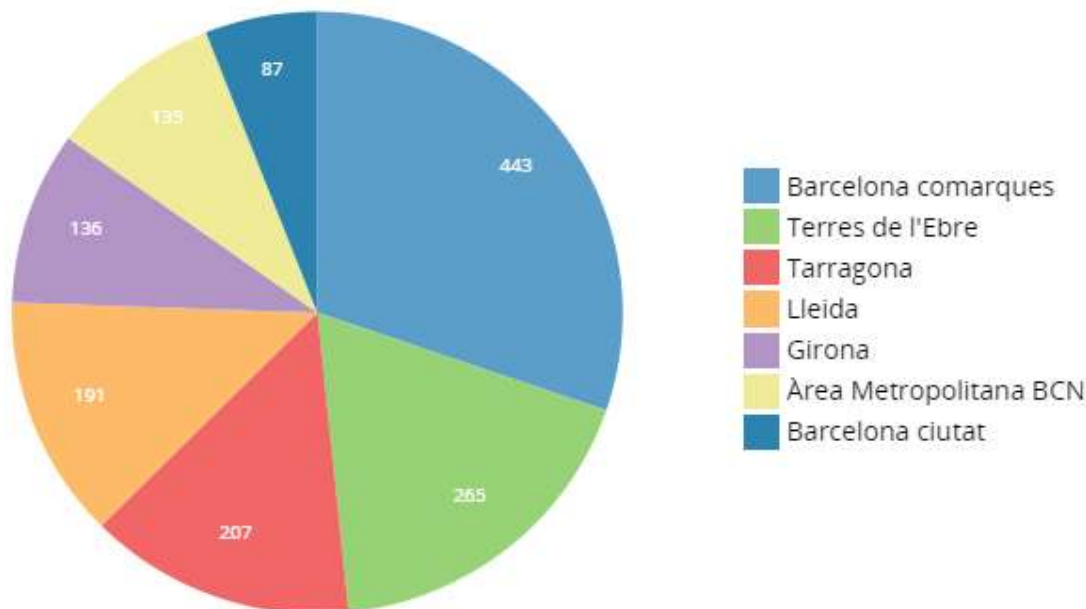
(Portal Dades Obertes de Catalunya:

<https://analisi.transparenciacatalunya.cat/en/d/mxpz-6y5e/visualization> (visualització

5/05/2020)

Dintre el total de 537 infants i adolescents migrants sols aollits a les Terres de l'Ebre 272 són menors d'edat tutelats per DGAIA i la resta, 265, són majors d'edat que gaudeixen de pròrroga assistencial.

10

Joves estrangers migrants sols amb pròrroga assistencial per àrees territorials

(Portal Dades Obertes: <https://analisi.transparenciacatalunya.cat/en/d/mxpx-6y5e/visualization>) (visualització 5/05/2020)

Font primària 2

Informe Estadístic de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) del mes de febrer de 2020

Segons s'extreu d'aquesta font d'informació (consulta maig 2020) del total de 2.794 infants i adolescents menors migrats sols tutelats per la DGAIA el 96,4% d'aquests menors és de sexe masculí i només un 3,6 % del total és de sexe femení.

La franja d'edat predominant dintre d'aquest grup de menors tutelats és la de 17 anys, amb un 58,6 % del total, seguida per la franja de 16 anys, amb un 27,7 % del total i la franja de 15 anys amb un 8,9 %. Els percentatges de la resta de franges d'edat, compreses entre menys de 12 anys fins als 14 anys, no superen el 5 % del total totes aquestes juntes.

La procedència d'aquests menors migrants sols tutelats és majoritàriament del Marroc (76,9%), seguida per menors provinents de l'Àfrica Subsahariana (15,2%), després -en percentatges molt menys significatius- ens trobaríem amb menors provinents de la zona del Magreb, excloent-hi el Marroc (4,5 %) i finalment amb menors provinents d'altres indrets del món (3,4 %).

Segon anàlisi

Es realitza una revisió de les dues fonts estadístiques anteriors després de finalitzar l'estat d'alarma per la crisi sanitària del COVID-19, concretament es realitza durant el mes de juliol de 2020.

Font primària 1

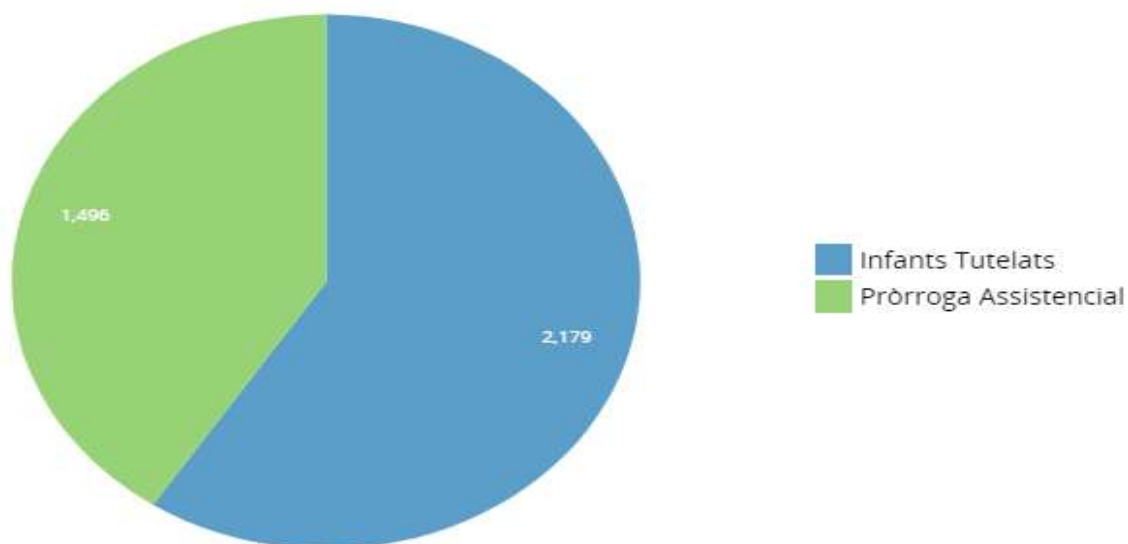
Portal de Dades Obertes de la Generalitat de Catalunya del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

11

Amb les dades d'aquest segon anàlisi -de la darrera actualització, del 18 de juliol de 2020, del *Portal de Dades Obertes de Catalunya* - es pot afirmar que el nombre d'infants i joves migrats sols acollits a Catalunya ha experimentat una reducció significativa. D'una quantitat de 4.258 menors i joves migrats sols acollits a Catalunya, durant el mes de maig, aquesta quantitat ha passat a ser de 3.675, al mes de juliol de 2020.

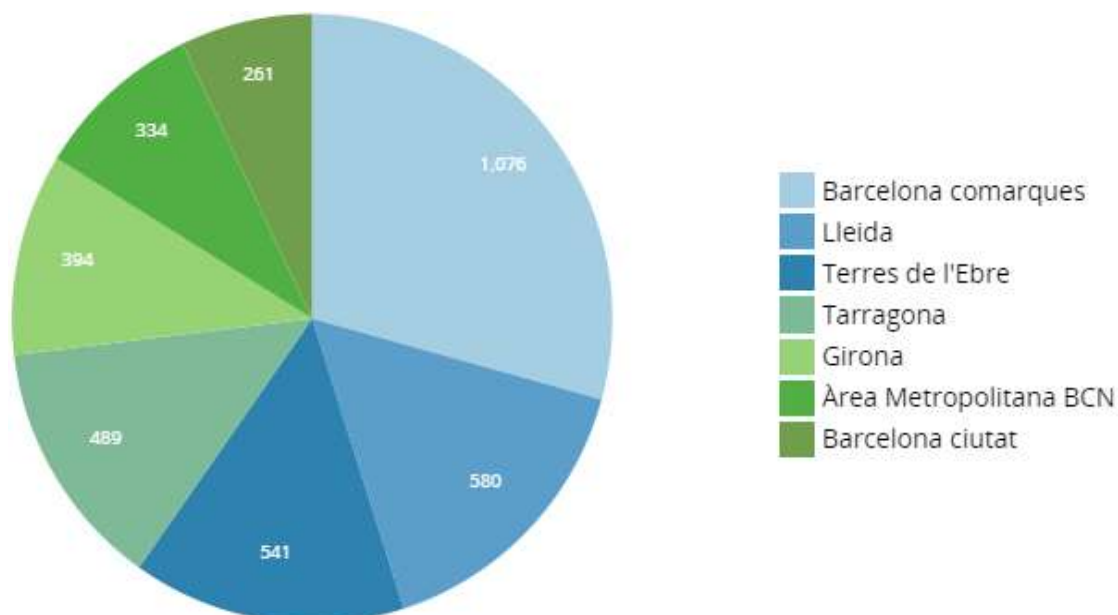
Del total d'infants i joves migrats sols acollits -tenint en compte la seva situació administrativa- ara uns 2.179 són menors d'edat que es troben tutelats per la DGAIA, i la resta, uns 1.496, són majors d'edat que gaudeixen de pròrroga assistencial.

Del resultat d'aquestes dades es dedueix que l'arribada de menors migrats sols a Catalunya ha començat a experimentar una certa davallada després de situació conjuntural plantejada pel del COVID-19. Es desconeix però si aquest ha estat un motiu determinant o no.

Infants i adolescents en situació administrativa de tutela i en pròrroga assistencial

(Portal Dades Obertes de Catalunya: <https://analisi.transparenciacatalunya.cat/d/mxpz-6y5e/visualization>)(Visualització 27/07/2020)

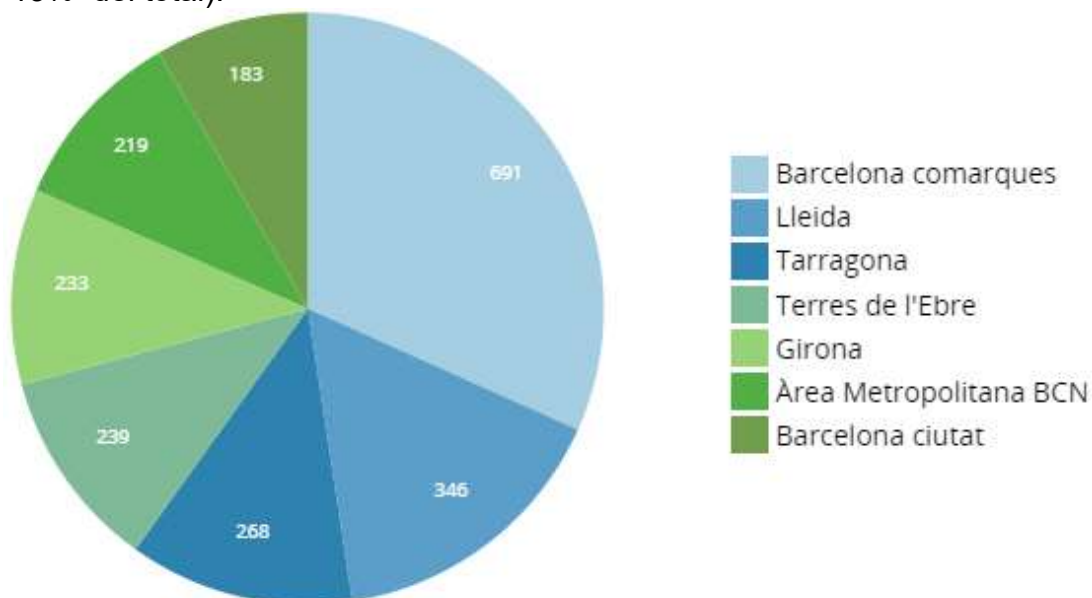

Menors estrangers migrats sols aollits per DGAIA per àrees territorials

(Portal Dades Obertes de Catalunya:

<https://analisi.transparenciacatalunya.cat/en/d/mxpz-6y5e/visualization>) (visualització 27/07/2020)

A les Terres de l'Ebre ha hi ha 541, o sigui un 15 %, de la totalitat d'infants i adolescents migrats sols aollits a tota Catalunya. Aquesta xifra, si es compara amb les dades de l'anterior anàlisi, és lleugerament més alta (al maig suposava un 13% del total).

Infants i adolescents estrangers migrats sols tutelats a Catalunya per territoris

(Portal Dades Obertes de Catalunya: (Portal Dades Obertes de Catalunya:

<https://analisi.transparenciacatalunya.cat/en/d/mxpz-6y5e/visualization>) (visualització 27/07/2020)

Dintre el total de 541 infants i adolescents migrats sols aollits a les Terres de l'Ebre 239 són menors d'edat que es troben tutelats per la DGAIA i la resta, 302, són majors d'edat que gaudeixen de pròrroga assistencial.

Si es compara amb les dades del mes de maig es comprova que ara el nombre de menors tutelats ha disminuït mentre que el nombre de majors d'edat amb mesura assistencial ha augmentat.

Joves estrangers migrats sols amb pròrroga assistencial per àrees territorials

(Portal Dades Obertes: <https://analisi.transparenciacatalunya.cat/en/d/mxpz-6y5e/visualization>) (visualització 27/07/2020)

Font primària 2

Informe Estadístic de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) del mes de maig de 2020

Si es comparen les característiques de sexe, edat i procedència d'aquets joves migrats sols estretes de l'*Informe Estadístic del febrer de 2020* amb les darreres dades existents d'aquesta mateixa font, que son del mes maig, es comprova que els percentatges no varien gaire, pràcticament són idèntics.

En aquesta darrera actualització -el total de 2.289 infants i adolescents menors migrats sols tutelats per la DGAIA -el 95,6% d'aquests menors és de sexe masculí i només un 4,4 % del total és de sexe femení.

La franja d'edat predominant dintre d'aquest grup de menors tutelats és la de joves de 17 anys, amb un 60,7 % del total, seguida per la franja de 16 anys, amb

un 25,6 % del total i la franja de 15 anys amb un 9,1 %. Els percentatges de la resta de franges d'edat, compreses entre menys de 12 anys fins als 14 anys, no superen el 5 % del total totes aquestes juntes.

Distribució segons el sexe (N: 2.289)

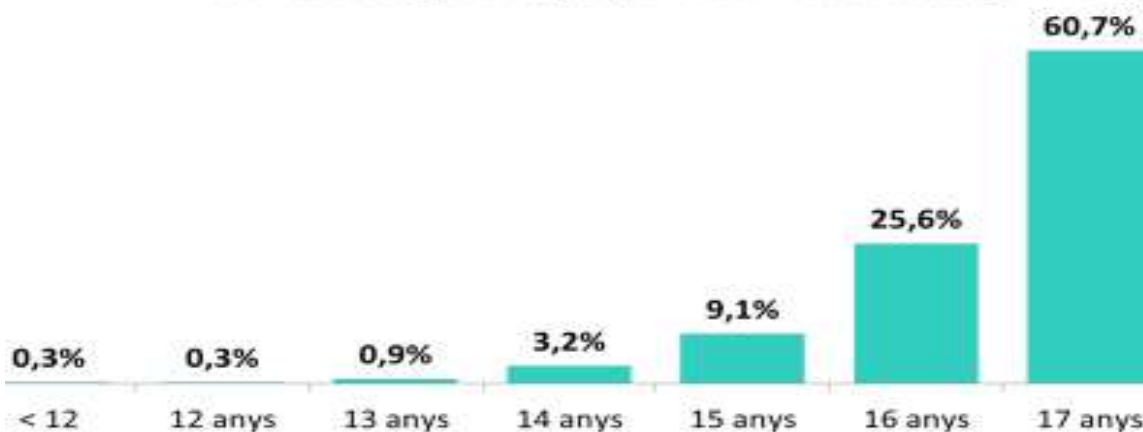

Font: Informe Estadístic de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència del mes de maig de 2020

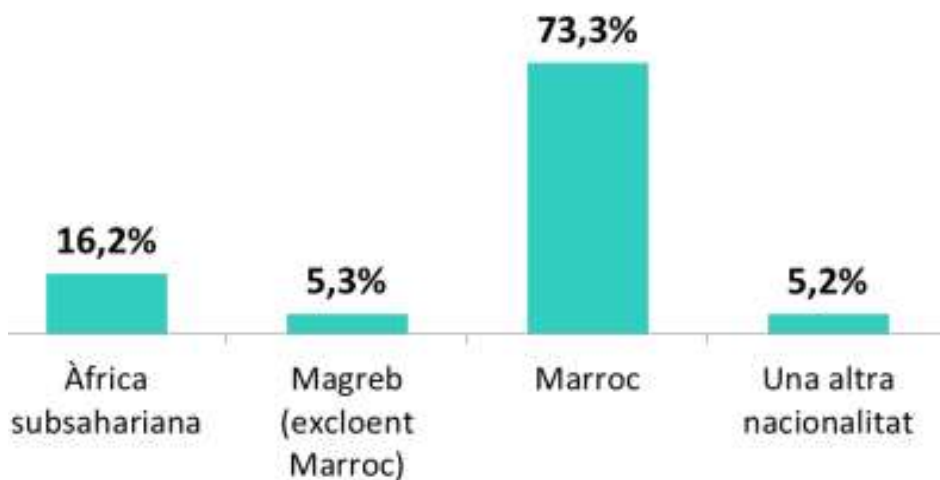
https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/content/03ambits_tematicos/07infanciaiadolescencia/dades_sistema_proteccio/2020_05_informe_DGAIA.pdf
(visualització 27/07/2020)

14

Distribució segons el grup d'edat. Edat actual (N: 2.289)

Procedència geogràfica dels adolescents estrangers sense referents familiars (N: 2.289)

La procedència d'aquests menors migrats sols és majoritàriament del Marroc (73,3%), seguida per menors provinents de l'Àfrica Subsahariana (16,2 %), després, però ja en percentatges molt menys significatius, ens trobaríem amb menors provinents de la zona del Magreb, excloent-hi el Marroc (5,3 %) i finalment amb menors provinents d'altres indrets del món (5,2 %).

ENTREVISTES A INFORMANTS CLAU

Equips tècnics dels centres i pis

Una altra font d'informació a analitzar ha estat l'obtinguda mitjançant les entrevistes realitzades als informants clau com són els membres dels equips tècnics dels dos centres d'acollida i el pis assistit de la comarca del Baix Ebre, exceptuant la ciutat de Tortosa: del Centre d'acollida SPAAI Baix Ebre de l'Ametlla de Mar, del Centre d'acollida SPAAI Grèvol de Roquetes i del Pis assistit Lo Passador de Roquetes.

Partint de la informació facilitada pels equips tècnics d'aquests recursos residencials i posteriors revisions es pot dir que el nombre de joves residents en aquests recursos i que, per tant, es troben sota algun tipus de mesura de protecció de la DGAIA (tutela administrativa⁴ o amb mesura de pròrroga assistencial⁵) és:

Nom del recurs	Nombre de joves residents
Centre d'acollida SPAAI Baix Ebre de l'Ametlla de Mar	35 joves
Centre d'acollida SPAAI Grèvol de Roquetes	24 joves
Pis assistit Lo Passador de Roquetes	8 joves
TOTAL 67 JOVES	

⁴ Els menors que es troben en situació de desamparament la seva tutela correspon, segons determina l'article 172 del Codi Civil, a l'Entitat Pública que al respectiu territori sigui l'encarregada de la protecció de menors, en aquests cas seria la DGAIA.

⁵ Un cop el jove tutelat assoleix a la majoria d'edat, el sistema de protecció a la Infància i a l'Adolescència no el desempara, sinó que el continua protegint, sempre i quan es reuneixin els requisits establerts. Aquestes mesures assistencials poden tenir contingut econòmic, jurídic i social o consistir en l'atorgament o el manteniment d'una plaça en un centre d'acollida i es poden estendre fins als 21 anys.

Segons informen els equips tècnics dels centres la totalitat de joves residents en aquests recursos residencials són de sexe masculí. Hi ha menors d'edat (amb mesura de tutela) i majors d'edat (amb mesura de pròrroga assistencial), aquests darrers amb previsió de desinternament dintre d'un curt període de temps.

Entitats/organismes i agents socials del territori

Les entitats/organismes i agents socials existents al territori constitueixen una font d'obtenció d'informació molt interessant de cara a l'elaboració d'aquest Pla d'actuació de dinamització cívica.

Mitjançant les entrevistes dutes a terme amb el personal tècnic de les entitats/organismes i agents socials s'ha recollit informació referent a les diferents activitats que aquests informants clau realitzen i els serveis que ofereixen al conjunt de la comunitat.

Els joves migrants sols majors d'edat

Apart dels 67 joves residents als tres recursos d'acollida de la DGAIA al territori de la comarca de Baix Ebre (exceptuant la ciutat de Tortosa), cal anomenar un segon grup de joves migrants sols que es troba fora del sistema de protecció de la DGAIA. Aquests joves són majors d'edat extutelats i actualment estan sent atesos o ho han estat en algun moment per l'equip tècnic de dinamització cívica del CCBE.

Aproximadament s'ha detectat un total de 30 joves migrants sols, majors d'edat extutelats vivint al territori de la comarca del Baix Ebre en situació de greu vulnerabilitat.

Mitjançant les entrevistes realitzades a aquests joves, durant la seva atenció, s'ha conegut quins són els seus neguits, les seves necessitats i les seves demandes.

La majoria d'aquests joves extutelats no disposen de recursos econòmics, ni d'habitatge. Molts d'ells verbalitzen tenir forts sentiments d'angoixa davant la dificultat d'aconseguir la regularització de la seva situació administrativa.

ANÀLISI DAFO

Donat el desconeixement inicial de la realitat existent al territori amb relació als joves migrants sols, tutelats/extutelats i la comunitat acollidora es realitza una primera valoració de la situació existent que dona lloc a la detecció d'una sèrie

de **debilitats/fortaleses** -internes dels mateixos joves- i una sèrie d'**amenaces/oportunitats** -externes existents a l'entorn comunitari de la comarca del Baix Ebre. Tota aquesta informació obtinguda inicialment, mitjançant la tècnica de l'observació participant⁶, queda reflectida en un **DAFO** inicial.

Després d'haver realitzat entrevistes als diferents agents de la comunitat i als joves migrats sols -sota la llum de tota la informació recollida- es realitza una revisió al DAFO inicial. Aquesta revisió condueix a replantejar aquest DAFO inicial que finalment queda redactat de la següent manera:

17

DEBILITATS	FORTALESES
✓ Nouvinguts recents amb desconeixement de l'idioma, sobretot del català. ✓ Xoc intercultural. ✓ Desconeixement dels recursos existents al territori i de l'entorn per part del jove migrat sol. ✓ Baix nivell educatiu/formatiu d'alguns dels joves migrats. ✓ Manca de xarxa social (familiars, referents adults). ✓ Falses expectatives posades en el país d'acollida. ✓ Dol migratori. ✓ L'adolescència com a etapa de crisi d'identitat personal: dependència emocional, frustració, manca de compromís, etc.	✓ La resiliència afavoridora que presenta el jove migrat sol. ✓ La fortalesa física de la joventut. ✓ Instint de supervivència (mobilitat fluida, adaptació a l'entorn). ✓ Joves amb esperit de lluita i superació personal. ✓ Empatia entre alguns dels joves que han tingut vivències similars.

AMENACES	OPORTUNITATS
✓ Manca d'existència d'un protocol de funcionament comú compartit entre els diferents centres. ✓ Poca atenció individualitzada dels joves residents als centres. ✓ La massificació dels centres d'acollida. ✓ Visió estereotipada de la població en general vers els joves migrats sols.	✓ Interès per part de l'Administració Pública per millorar la convivència a la comunitat i facilitar l'accés del jove migrat sol als recursos existents. ✓ El projecte de treball comunitari en relació al col·lectiu de joves migrats sols per impulsar el canvi positiu en la comunitat.

⁶ L'observació participant és una tècnica d'anàlisi i obtenció de dades que és apropiada quan es té poca informació referent als fenòmens socials que es pretenen analitzar, quan hi ha grans diferències entre els punts de vista dels membres d'un grup i de les persones que no hi pertanyen i quan hi ha comportaments ocults i condemnats socialment.

✓ Insuficiència de recursos específics de suport al col·lectiu de joves migrats sols. ✓ Institucionalització del sistema. ✓ Burocratització lenta i excessiva. ✓ Accés poc fluid a l'assessorament jurídic tant pels tècnics com pels joves migrats sols. ✓ Possibles conflictes de convivència entre la comunitat i el jove migrat sol (ocupació il·legal d'habitatge, conductes incíviques, consum de tòxics, delinqüència, etc.). ✓ La poca coordinació entre els agents socials implicats en l'ajuda al jove migrat sol que fa que aquest hagi de ser derivat d'un servei a un altre (victimització secundària). ✓ Manca d'un protocol comú i bàsic que ha de seguir qualsevol agent implicat amb l'ajuda al jove migrat sol. ✓ Duplictat d'accions amb els usuaris per diferents entitats. ✓ Centralització dels recursos a la capital comarcal. ✓ Pobles petits de la comarca amb escàs ventall de recursos de suport. ✓ Necessitat de transport subvencionat per accedir als recursos. ✓ Dificultat d'accés a l'habitatge social. ✓ Poca sensibilització social vers al problema del sensellarisme dels joves migrats sols.	✓ La nova figura del/la dinamitzador/a cívica/a per part del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. ✓ Tots els recursos existents en matèria de joventut (entitats, organismes i serveis del territori que tracten els temes de l'educació, la inserció sociolaboral, la salut, l'habitatge, etc.). ✓ La minoria d'edat dels joves migrats sols (acreditació de desemparament, dels mitjans de vida, dels empadronaments, de l'exempció de treball pels majors de setze anys, etc.). ✓ Acompanyament en el procés d'emancipació i transició a la vida adulta, un cop assolida la majoria d'edat. ✓ L'accés a Garantia Juvenil i la possibilitat d'una inserció sociolaboral més eficaç. ✓ Els serveis de voluntariat de diverses entitats per a que el noi faci xarxa i les persones voluntàries i professionals de les entitats i associacions del territori.
--	---

CONCLUSIONS

A Catalunya durant el primer semestre del 2020, període coincident amb l'estat d'alarma per la crisi del COVID-19, el nombre total d'infants i joves migrats sols acollits a Catalunya és de 4.258. D'aquest total -tenint en compte la situació administrativa de l'infant o jove- 2.794 són menors d'edat que es troben tutelats per la DGAIA, i la resta, un total de 1.464, són majors d'edat que gaudeixen de pròrroga assistencial

A les Terres de l'Ebre durant aquest període hi ha un 13 %, de la totalitat d'infants i adolescents migrats sols acollits a tota Catalunya.

Al revisar els mateixos paràmetres a principis del segon semestre del 2020 es detecta una reducció significativa el nombre d'infants i joves migrats sols acollits a Catalunya. De 4.258 al primer semestre de l'any es passa a 3.675 al segon. Ara el nombre de menors d'edat tutelats per DGAIA també es veu reduït fins a 2.179, mentre el nombre de majors d'edat que gaudeixen de pròrroga assistencial s'ha incrementat lleugerament, ara és de 1.496.

S'entén que amb la situació provocada per l'estat d'alarma l'arribada de menors migrats sols al país ha disminuït i el nombre de majors d'edat ha augmentat pel compliment de la majoria d'edat d'alguns dels menors que ja estaven tutelats per la DGAIA.

En aquest segon període a les Terres de l'Ebre ha hi un 15 %, de la totalitat d'infants i adolescents migrats sols acollits a tota Catalunya, xifra que és lleugerament més alta que al primer semestre de l'any.

Amb relació a les característiques de sexe, edat i procedència d'aquets joves migrats sols es comprova que els percentatges no varien gaire, pràcticament són els mateixos durant els dos semestres de l'any 2020.

La gran majoria, més del 90%, dels infants i adolescents menors migrats sols tutelats per la DGAIA és de sexe masculí. La franja d'edat predominant dintre d'aquest grup de menors tutelats és la de joves de 17 anys, seguida per la franja de 16 anys i després per la franja de 15 anys. La resta de franges d'edat, compreses entre menys de 12 anys fins als 14 anys és poc significativa.

Als recursos d'acollida de menors migrats sols de la Comarca del Baix Ebre la totalitat dels residents acollits son nois i actualment hi ha un total de 67 joves gaudint del recurs d'acollida. Entre aquests joves acollits hi ha menors d'edat (amb mesura de tutela) i majors d'edat (amb mesura de pròrroga assistencial), aquests darrers amb previsió de desinternament del recurs.

Entre aquests joves nouvinguts es detecta un cert grau de desconeixement de l'idioma, sobretot del català, dels recursos existents al territori i sobretot de l'entorn comunitari. Es distingeix un baix nivell educatiu/formatiu en alguns dels joves migrats sols. La majoria no disposa de xarxa social (familiars, referents adults) al país que els acull.

A la quantitat de 67 joves acollits en recursos residencials cal afegir un total de 30 joves migrats sols més, majors d'edat, extutelats que es troben vivint al territori de la comarca del Baix Ebre en situació de greu vulnerabilitat.

La majoria d'aquests joves extutelats no disposen de suficients recursos econòmics, ni d'habitatge.

Molts d'ells verbalitzen tenir forts sentiments d'angoixa davant la dificultat que suposa poder aconseguir la regularització de la seva situació administrativa.

A aquesta preocupació s'afegeix la dificultat d'accés a l'habitatge social i/o a l'habitatge del mercat convencional de lloguer, fet que fa que molts d'aquest joves extutelats es vegin obligats a viure al carrer o acabin ocupant habitatges de manera il·lícita.

20

S'ha produït algun conflicte a la comarca del Baix Ebre que ha fet perillar la convivència entre comunitat i joves migrats sols -sobretot en aquells municipis on hi ha recursos d'acollida de menors migrats sols. Aquests conflictes han estat el resultat de la desaprovació social que produeix el fet de l'ocupació il·legal d'habitatges, les conductes incíviques, el consum de tòxics i la delinqüència d'alguns dels joves migrats sols.

Cal assenyalar que els elements negatius detectats -tant en la realitat interna dels joves migrats sols com en la realitat externa de la comunitat (tant les debilitats com les amenaces)- requereixen rebre una resposta amb l'objecte de poder millorar la situació existent, tant personal d'aquets joves migrats sols com de la convivència/interacció amb la mateixa comunitat acollidora.

No cal oblidar tampoc aquells elements positius detectats, existents tant en els mateixos joves com fora d'aquests, en l'entorn comunitari immediat. Aquests elements positius poden ser utilitzats com una eina de suport que contribueixi a assolir la millora plantejada de la situació.

OBJECTIUS DEL PLA D'ACTUACIÓ DE DINAMITZACIÓ CÍVICA PER A L'EMANCIPACIÓ DE JOVES MIGRATS SOLS A LA COMARCA DEL BAIX EBRE

OBJECTIU GENERAL DEL PLA

L'objectiu general del Pla d'actuació de dinamització cívica per a l'emancipació de joves migrats sols a la comarca del Baix Ebre (exceptuant-ne la ciutat de Tortosa) -seguint la Fitxa 44 del *Contracte Programa 2016-2019*- consisteix en:

21

Activar les potencialitats dels municipis de la comarca del Baix Ebre (excepte la ciutat de Tortosa) i dels dos centres d'acollida i pis assistit existents a la comarca (excloent els centres i pisos de la ciutat de Tortosa) per reforçar-se mútuament, i engegar mecanismes que minimitzin els impactes no volguts, tant pel territori com pels centres i pis on viuen els joves.

DOBLE PERSPECTIVA DEL PLA

Aquest Pla d'actuació es planteja des de una doble vessant:

1. Reforçar els serveis existents per a aconseguir la integració dels joves migrats sols com un actiu social al territori de la comarca del Baix Ebre

2. Fomentar la importància de crear una societat més inclusiva

OBJECTIUS ESPECÍFICS DEL PLA

Seguint les indicacions de la Fitxa 44 del *Contracte Programa 2016-2019* els objectius específics a assolir en aquest Pla d'Actuació de dinamització cívica per a l'emancipació de joves migrats sols a la comarca del Baix Ebre són:

OBJECTIU ESPECÍFIC 1:

Detectar i fomentar les potencialitats dels municipis de la Comarca del Baix Ebre i activar els recursos existents a nivell del territori

22

OBJECTIU ESPECÍFIC 2:

Desenvolupar dinàmiques de treball comunitari inclusiu i d'interrelació de les xarxes socials, laborals, de la salut, de l'educació, dels esports i de la cultura a la Comarca del Baix Ebre

OBJECTIU ESPECÍFIC 3:

Sensibilitzar el conjunt de la població de la comarca del Baix Ebre envers una inclusió social activa dels joves migrats sols, tutelats/extutelats

OBJECTIU ESPECÍFIC 4:

Minimitzar els conflictes i impactes negatius que puguin produir el trencament de la cohesió social

OBJECTIU ESPECÍFIC 5:

Potenciar els valors de gènere, de civisme, de relació intergeneracional, i d'interculturalitat en els municipis de la Comarca

OBJECTIU ESPECÍFIC 6:

Acompanyar durant el procés d'emancipació dels joves migrats sols, abans i després d' assolida la majoria d'edat

FASES METODOLÒGIQUES DEL PLA

FASE INICIAL

Aquesta fase és el punt d'inici del Pla d'actuació de dinamització per a l'emancipació de joves migrants sols tutelats/extutelats a la comarca del Baix Ebre (Mirar apartat *Objectiu general del Pla*).

En aquesta fase es contempla assolir dos dels objectius específics assenyalats a l'apartat anterior, mitjançant una metodologia de treball comunitari i utilitzant com a eina la tècnica d'investigació qualitativa de l'entrevista oberta o entrevista en profunditat:

Objectiu específic 1:

Detectar i fomentar les potencialitats dels municipis de la Comarca del Baix Ebre i activar els recursos existents a nivell del territori.

Objectiu específic 2:

Desenvolupar dinàmiques de treball comunitari inclusiu i d'interrelació de les xarxes socials, laborals, de la salut, de l'educació, dels esports i de la cultura a la Comarca del Baix Ebre.

FASE DE SENSIBILITZACIÓ I RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

En aquesta segona fase, tal i com s'extreu de la Fitxa 44 del *Contracte Programa 2016-2019*, per una part es realitza una tasca d'intermediació amb la comunitat, i per una altra un treball d'interacció i d'intercomunicació entre els joves migrants sols i la resta d'agents socials existents a la comarca del Baix Ebre.

La metodologia emprada durant aquesta fase del Pla d'actuació de dinamització cívica per a l'emancipació continua sent de treball comunitari, tot i que es contempla poder realitzar accions de treball individualitzat i grupal amb els joves migrants sols tutelats/extutelats.

En aquesta fase es pretén assolir els següents objectius específics establerts:

Objectiu específic 3:

Sensibilitzar el conjunt de la població de la comarca del Baix Ebre envers una inclusió social activa dels joves migrants sols, tutelats/extutelats.

Objectiu específic 4:

Minimitzar els conflictes i impactes negatius que puguin produir el trencament de la cohesió social.

Objectiu específic 5:

Potenciar els valors de gènere, de civisme, de relació intergeneracional, i d'interculturalitat en els municipis de la Comarca.

24

FASE D'EMANCIPACIÓ

Seguint dintre de la mateixa línia establerta a la Fitxa 44 del *Contracte Programa 2016-2019*, la fase d'emancipació inclou tres àmbits d'actuació diferents dirigits a promoure l'autonomia i l'emancipació de joves migrats sols, tutelats/extutelats.

La metodologia en aquesta fase continua sent de treball comunitari tot i que s'introdueix l'atenció individualitzada als mateixos joves migrats sols.

La tècnica d'investigació qualitativa emprada continua sent l'entrevista oberta o entrevista en profunditat i s'introdueix també l'entrevista de seguiment.

En aquesta fase es pretén assolir el següent objectiu específic establert en aquest Pla d'actuació:

Objectiu específic 6:

Acompanyar durant el procés d'emancipació dels joves migrats sols, abans i després d'assolida la majoria d'edat

FASES TRANSVERSALS DEL PLA D'ACTUACIÓ

FASE D'AVALUACIÓ I SEGUIMENT

L'avaluació és una fase molt important dintre de la gestió de qualsevol projecte o pla d'actuació.

Segons es defineix a la XTEC (Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya) “*Un bon procés d'avaluació és exigent i ve determinat, no només pel compromís d'assumir els objectius proposats, sinó pel compromís d'avaluar en quina mesura s'assoleixen. Per això, és important formular els criteris i els indicadors d'avaluació relacionats amb els objectius en les primeres fases del procés. El procés de desenvolupament i la seva avaluació s'han d'iniciar en paral·lel*”.

Serà mitjançant el procés d'avaluació com s'obtindrà coneixement exacte del grau d'assoliment de l'objectiu general plantejat en aquest Pla d'actuació de dinamització cívica per a l'emancipació de joves migrants sols.

Mitjançant l'avaluació es veurà si el Pla ha generat realment les dinàmiques de millora comunitària previstes inicialment.

Aquesta fase es preveu per a:

Analitzar la informació recollida i custodiada responsablement

Valorar i analitzar l'efectivitat de la tasca realitzada per la figura del/la dinamitzador/a cívica/a per a l'emancipació de joves migrants sols, tutelats/extutelats

Retre comptes a l'Administració i a la ciutadania sobre les actuacions realitzades i els resultats obtinguts de manera semestral i anual.

FASE DE PARTICIPACIÓ I COMUNICACIÓ

Segons estableix la Fitxa 44 del *Contracte Programa 2016-2019* durant la fase de participació i comunicació els membres de l'equip de dinamització cívica per l'emancipació de joves migrants sols formaran "*part de les taules territorials*" i participaran en "*aquelles reunions de coordinació pròpies pel desenvolupament de les funcions professionals*".

Caldrà que la figura del/la dinamitzador/a cívica/a "*col·labori en les actuacions de difusió, comunicació i millora del programa*".

ESTRATEGIES I ACCIONS DEL PLA D'ACTUACIÓ PER A L'EMANCIPACIÓ DE JOVES MIGRATS SOLS A LA COMARCA DEL BAIX EBRE

Es dissenyen diverses estratègies dintre de cadascun dels diferents objectius específics establerts en aquest Pla i a la vegada cada estratègia compta amb un conjunt d'accions que cal dur a terme per tal d'assolir els diferents objectius:

26

OE 1: Detectar i fomentar les potencialitats dels municipis de la Comarca del Baix Ebre i activar els recursos existents a nivell del territori.

FASE INICIAL	Recerca de serveis i recursos existents a la comarca del Baix Ebre
Estratègia 1	

Acció 1.1	Cercar tots els serveis i recursos existents a la comarca del Baix Ebre en els àmbits de la salut, l'educació (formal i post-obligatòria), l'ocupació, l'habitatge, el lleure, l'oci, els esports, l'associacionisme i el voluntariat
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de recursos i serveis per àmbits al territori. Nombre de guies de recursos existents
Temporalitat	Desembre 2019 a febrer 2020
Pressupost	Subvenció Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Generalitat
Transversalitat	Agents socials al territori

Acció 1.2	Concertar entrevistes i reunions amb els diferents agents socials del territori per tal de donar a conèixer el nou recurs de la figura de dinamització cívica per a l'emancipació del jove migrat sol i a la vegada recollir informació referent a aquests mateixos agents
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de reunions i d'entrevistes realitzades
Temporalitat	Desembre 2019 a febrer 2020
Pressupost	Subvenció Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Generalitat
Transversalitat	Agents socials al territori

Acció 1.3	Sistematitzar la recollida d'informació
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Excels de control. Nombre d'actes de reunió
Temporalitat	Desembre 2019 a febrer 2020
Pressupost	Subvenció Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Generalitat
Transversalitat	Serveis Socials CCBE

OE 2: Desenvolupar dinàmiques de treball comunitari inclusiu i d'interrelació de les xarxes socials, laborals, de la salut, de l'educació, dels esports i de la cultura a la Comarca del Baix Ebre.

FASE INICIAL	Coordinació amb els serveis residencials de la comarca del Baix Ebre (excepte la ciutat de Tortosa)
Estratègia 2:	

Acció 2.1	Contactar amb el personal tècnic dels serveis residencials d'acollida de menors/joves de la comarca del Baix Ebre (excepte la ciutat de Tortosa) per conèixer el nombre de menors/joves, característiques i necessitats d'aquests
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de reunions
Temporalitat	Febrer 2020
Pressupost	Subvenció Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Generalitat
Transversalitat	Centres acollida SPAAI Baix Ebre de l'Ametlla de Mar i SPAAI Grèvol de Roquetes Pis assistit Lo Passador de Roquetes

Acció 2.2	Establir nexes de coordinació i col·laboració amb el personal tècnic dels serveis residencials d'acollida de menors/joves de la comarca del Baix Ebre (excepte ciutat de Tortosa) per afavorir el procés d'emancipació i de sortida del recurs de protecció de la DGAIA dels joves migrants sols en complir la majoria d'edat
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de pactes de coordinació i col·laboració establerts
Temporalitat	Febrer a març 2020
Pressupost	Subvenció Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Generalitat
Transversalitat	Centres acollida SPAAI Baix Ebre de l'Ametlla de Mar i SPAAI Grèvol de Roquetes Pis assistit Lo Passador de Roquetes

FASE INICIAL	Establiment d'acords de col·laboració i coordinació amb els diferents agents socials del territori
Estratègia 3:	

Acció 3.1	Pactar acords de col·laboració i coordinació amb els diferents agents socials del territori per tal de millorar la convivència ciutadana i promoure l'emancipació dels joves migrats sols
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de pactes de coordinació i col·laboració establerts
Temporalitat	Febrer a març 2020
Pressupost	Subvenció Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Generalitat
Transversalitat	Agents socials al territori: xarxes socials, laborals, de salut, d'educació, d'esports, de cultura i tercer sector a la Comarca del Baix Ebre.

Acció 3.2	Incloure i visibilitzar els joves migrats sols dintre els serveis i programes del nou Pla de Joventut de la Comarca del Baix Ebre com un grup de joves més existent al territori de la comarca
Personal responsable	Equip tècnic del Departament de Joventut del CCBE
Indicadors	Nombre d'activitats de participació juvenil
Temporalitat	2021- 2024
Pressupost	Cost indirecte
Transversalitat	Departament de Joventut del CCBE

FASE INICIAL	Establiment de plans de treball amb els joves migrats sols seguint un protocol d'atenció individualitzat i seguiment durant tot el procés
Estratègia 4:	

Acció 4.1	Elaborar i implementar un protocol normalitzat d'atenció individualitzada al jove migrat sol
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nivell d'efectivitat del protocol
Temporalitat	Març a abril 2020
Pressupost	Subvenció Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Generalitat
Transversalitat	Serveis Socials CCBE

Acció 4.2	Pactar un pla de treball individualitzat amb el jove migrat sol d'acompanyament durant el seu procés d'emancipació, atenent a les seves necessitats i demandes
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de joves atesos. Nombre d'objectius assolits. Grau de satisfacció del jove
Temporalitat	Un any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Subvenció Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Generalitat
Transversalitat	Joves migrants sols de la comarca del Baix Ebre

OE 3: Sensibilitzar el conjunt de la població de la comarca del Baix Ebre envers una inclusió social activa dels joves migrants sols, tutelats/extutelats

FASE DE SENSIBILITZACIÓ I RESOLUCIÓ	Atenció als suggeriments i propostes dels joves migrants sols per tal de donar resposta, amb l'ajut dels recursos existents, a les necessitats detectades.
Estratègia 1:	

Acció 1.1	Entrevistar als joves migrants sols per tal de conèixer les seves inquietuds, necessitats i demandes
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Tipus de necessitats detectades
Temporalitat	Durant la primera entrevista
Pressupost	Subvenció Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Generalitat
Transversalitat	Joves migrants sols de la comarca del Baix Ebre

Acció 1.2	Assessorar i acompanyar als joves migrants sols en la presa de decisions durant el seu procés d'emancipació
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Grau de satisfacció dels joves
Temporalitat	Un any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Subvenció Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Generalitat
Transversalitat	Joves migrants sols de la comarca del Baix Ebre

Acció 1.3	Mobilitzar tots els recursos i serveis existents (a nivell comarcal, a nivell autonòmic i a nivell estatal)
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Quantitat de recursos i serveis mobilitzats
Temporalitat	Un any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Cost indirecte
Transversalitat	Agents socials (municipals, comarcals, supracomarcals, estatals)

FASE DE SENSIBILITZACIÓ I RESOLUCIÓ	Informació i assessorament tant als joves migrants sols, com als equips tècnics dels recursos residencials d'acollida de menors i joves, així com als diferents agents socials del territori
Estratègia 2:	

Acció 2.1:	Oferir servei d'informació i d'assessorament dels recursos existents als joves migrants sols i als equips tècnics dels recursos d'acollida de menors i joves, així com als agents socials del territori
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Quantitat d'accions realitzades
Temporalitat	Un any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Subvenció Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Generalitat
Transversalitat	Joves migrants sols de la comarca del Baix Ebre Personal equip tècnic recursos residencials Agents socials territori

OE. 4: Minimitzar els conflictes i impactes negatius que puguin produir el trencament de la cohesió social.

FASE DE SENSIBILITZACIÓ I RESOLUCIÓ	Resolució i/o minimització dels possibles conflictes que aflorin en els diferents entorns de socialització dels joves migrants sols i que puguin crear impactes negatius de trencament de la cohesió social (mediació comunitària).
Estratègia 3:	

Acció 3.1:	Impulsar el nou Pla Comunitari per la millora de la convivència, la inclusió i la cohesió social a la comarca del Baix Ebre (en fase de pre-diagnosi)
Personal responsable	ACISI ⁷
Indicadors	Nombre de sessions/reunions amb ACISI
Temporalitat	2020- 2022...
Pressupost	Pressupostos del CCBE
Transversalitat	Equips tècnics de les institucions públiques i privades al territori, alcaldes i regidors dels municipis de la comarca del Baix Ebre i la ciutadania en general

⁷ Grup impulsor del nou Pla (procés) Comunitari per a la millora de la convivència i la cohesió social a la comarca de Baix Ebre (en fase de pre-diagnosi durant el 2020).

Acció 3.2:	Fomentar la mediació com a eina de resolució de conflictes i de millora de la comunicació, especialment en aquells conflictes interculturals que aflorin en els diferents entorns de socialització dels joves migrants sols
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de situacions de conflicte resoltes
Temporalitat	1 any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Subvenció Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Generalitat
Transversalitat	Joves migrants sols de la comarca del Baix Ebre. Comunitat

Acció 3.3:	Fomentar la realització dels tallers antirumors i interculturalitat oferts al Catàleg de Serveis del Departament d'Ensenyament del CCBE adreçat a associacions de la comarca i a ensenyament.
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de tallers realitzats
Temporalitat	1 any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Subvenció Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Generalitat
Transversalitat	Joves migrants sols de la comarca del Baix Ebre. Departament d'immigració de Serveis Socials CCBE. Comunitat

OE. 5: Potenciar els valors de gènere, de civisme, de relació intergeneracional, i d'interculturalitat en els municipis de la Comarca

FASE DE SENSIBILITZACIÓ I RESOLUCIÓ	Orientació als equips tècnics dels centres residencials d'acollida de menors i joves de la comarca del Baix Ebre amb relació a la participació dels joves en les activitats participatives de la comunitat (festes i altres esdeveniments populars)
Estratègia 4:	

Acció 4.1:	Informar als equips tècnics dels centres residencials d'acollida de menors i joves de la comarca del Baix Ebre de les diferents activitats participatives a la comunitat
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de joves participants
Temporalitat	Un any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Subvenció Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Generalitat
Transversalitat	Personal equip tècnic recursos residencials d'acollida de menors i joves

FASE DE SENSIBILITZACIÓ I RESOLUCIÓ	Orientació dels joves migrants sols cap a un millor enteniment i coneixement de l'entorn d'acollida promocionant la igualtat d'oportunitats
Estratègia 5:	

Acció 5.1:	Impulsar la inscripció dels joves migrants sols als tres mòduls del Servei de Primera Acollida a les persones immigrades (mòdul de llengua, mòdul de coneixement laboral i mòdul de coneixement de la societat catalana)
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de joves inscrits al servei. Nombre de joves que finalitzen algun dels mòduls. Nombre de joves que obtenen Certificat de Primera Acollida
Temporalitat	La durada del curs
Pressupost	Cost indirecte
Transversalitat	Joves migrants sols comarca del Baix Ebre. Serveis Socials CCBE (Servei Primera Acollida). SOC, CPNL

Acció 5.2:	Impulsar el programa de parelles lingüístiques per promoure que els nouvinguts aprenguin i practiquin el català: Programa Lletres per Tothom. Programa Entre Mots
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de parelles lingüístiques
Temporalitat	Un any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Cost indirecte
Transversalitat	Joves migrants sols de la comarca del Baix Ebre. Persones voluntàries de la comunitat. Entitats socials del territori

Acció 5.3:	Promoure la participació dels joves migrants sols dintre d'espais de diàleg entre joves com poden ser les dues Taules de Joves migrants sols de la comarca del Baix Ebre⁸
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de joves migrants sols que hi participen
Temporalitat	Un any, prorrogable segons els pressupostos
Pressupost	Cost indirecte
Transversalitat	Joves migrants sols comarca del Baix Ebre

Acció 5.4:	Fomentar la realització de xerrades en educació sexual i perspectiva de gènere
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de xerrades realitzades
Temporalitat	Un any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Cost indirecte
Transversalitat	Joves migrants sols de la comarca del Baix Ebre, personal tècnic Oficina Jove del Baix Ebre.

⁸ Una de les accions previstes dintre el nou Pla Comunitari per a la millora de la convivència i la cohesió social a la Comarca del Baix Ebre és la creació de dues Taules de Joves migrants sols. Una al municipi de l'Ametlla de Mar i una al municipi de Roquetes (els dos municipis on hi ha recursos residencials de menors/joves migrants sols).

	Vinculació dels joves migrants sols dintre les diferents dinàmiques i activitats formatives, lúdiques, de col·laboració i voluntariat que es duuguin a terme en el municipi d'acollida i/o en la resta de la comarca del Baix Ebre.
FASE DE SENSIBILITZACIÓ I RESOLUCIÓ	
Estratègia 6:	

Acció 6.1:	Fomentar la inscripció i participació dels joves migrants sols dintre les diferents activitats formatives, esportives, lúdiques, de col·laboració, de participació i de voluntariat
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de joves inscrits a activitats formatives, lúdiques i de voluntariat
Temporalitat	Un any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Cost indirecte
Transversalitat	Joves migrants sols de la comarca del Baix Ebre. Entitats/agents de la comunitat (formació, esports/temps lliure, voluntariat, associacionisme)

	Potenciació del Programa de mentoria per a joves migrants sols del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya.
FASE DE SENSIBILITZACIÓ I RESOLUCIÓ	
Estratègia 7:	

Acció 7.1:	Impulsar el Programa de Mentoria entre els menors migrants sols, equips tècnics dels recursos d'acollida de menors/joves i la comunitat acollidora
Personal responsable	Equip dinamització cívica CCBE Terres de l'Ebre
Indicadors	Nombre de joves inscrits
Temporalitat	6 mesos prorrogable a un any
Pressupost	Cost indirecte
Transversalitat	Joves migrants sols (entre 16-17 anys i mig). Personal tècnic ICAA Terres de l'Ebre. Equips tècnics dels recursos d'acollida. Persones mentores voluntàries de la comunitat.

OE. 6: Acompanyar durant el procés d'emancipació dels joves migrats sols un cop assolida la majoria d'edat

Aquest acompanyament contempla una sèrie d'estratègies i accions a dur a terme dintre els següents àmbits:

- Àmbit educació/ formació
- Àmbit ocupació
- Àmbit habitatge

37

ÀMBIT EDUCACIÓ/FORMACIÓ

	Foment de la participació en l'educació:
FASE D'EMANCIPACIÓ	reglada (GESO, CFGM, CFGS, Universitat) i no reglada
Estratègia 1:	

Acció 1.1:	Informar als joves migrats sols de la importància d'obtenir el títol de GESO
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de joves migrats sols amb títol de GESO
Temporalitat	1 any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Subvenció Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Generalitat
Transversalitat	Joves migrats sols de la comarca del Baix Ebre.

Acció 1.2:	Informar als joves migrats sols de les possibles opcions de continuïtat en els estudis post-obligatoris (Batxillerat/CFGM; Ensenyaments artístics/esportius; Universitat)
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de joves migrats sols que continuen els estudis post-obligatoris
Temporalitat	1 any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Subvenció Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Generalitat
Transversalitat	Joves migrats sols de la comarca del Baix Ebre.

Acció 1.3:	Informar als joves migrants sols d'altres opcions formatives existents com ara els Programes de formació i inserció (PFI) i Noves oportunitats
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de joves que participen en PFI/ Noves oportunitats
Temporalitat	1 any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Subvenció Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Generalitat
Transversalitat	Joves migrants sols de la comarca del Baix Ebre.

	Foment de l'aprenentatge de les llengües cooficials: català, castellà
FASE D'EMANCIPACIÓ	
Estratègia 2:	

Acció 2.1:	Fomentar la inscripció dels joves migrants sols a cursos de català i castellà
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de joves inscrits
Temporalitat	1 any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Cost indirecte
Transversalitat	Joves migrants sols de la comarca del Baix Ebre. CPNL. Altres entitats del tercer sector

ÀMBIT OCUPACIÓ

FASE D'EMANCIPACIÓ	Inserció sociolaboral dels joves migrants sols tutelats/extutelats mitjançant el disseny i/o desenvolupament d'itineraris personalitzats.
Estratègia 3:	

Acció 3.1:	Fomentar el disseny d'itineraris personalitzats per promoure la inserció sociolaboral dels joves migrants sols atenent als seus interessos i motivacions personals
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre d'objectius assolits. Grau de satisfacció dels joves
Temporalitat	1 any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Cost indirecte
Transversalitat	Joves migrants sols de la comarca del Baix Ebre. Dispositiu d'Inserció Sociolaboral del CCBE. Tècnica referent de joventut del CCBE

Acció 3.2:	Informar i assessorar als joves migrants sols dels dispositius i serveis d'inserció sociolaboral, així com de les vies d'inscripció a les diferents borses d'ocupació
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de joves inscrits a les diferents borses
Temporalitat	1 any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Subvenció Departament de Treball, Afers Socials i Famílies Generalitat
Transversalitat	Joves migrants sols de la comarca del Baix Ebre.

	Vinculació dels joves migrats sols, tutelats/extutelats als plans d'ocupació i/o formació existents.
FASE D'EMANCIPACIÓ	
Estratègia 4:	

Acció 4.1:	Fomentar la inscripció dels joves migrats sols a les diferents borses i ofertes d'ocupació existents al territori
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de joves inscrits a les diferents borses
Temporalitat	1 any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Cost indirecte
Transversalitat	Joves migrats sols de la comarca del Baix Ebre. SOC. Dispositiu d'Inserció Sociolaboral del CCBE

Acció 4.2:	Fomentar la inscripció dels joves migrats sols als Programes Ocupacionals i/o Formatius per a joves
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de joves inscrits als diferents Programes
Temporalitat	1 any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Cost indirecte
Transversalitat	Joves migrats sols de la comarca del Baix Ebre. SOC. Dispositiu d'Inserció Sociolaboral del CCBE

	Recerca de recursos laborals (prospecció) als municipis de la comarca del Baix Ebre.
FASE D'EMANCIPACIÓ	
Estratègia 5:	

Acció 5.1:	Fomentar la recerca de possibles ofertes de treball a la comarca del Baix Ebre atenent a les competències i característiques dels joves migrants sols
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre d'empreses contactades. Nombre d'ofertes d'ocupació
Temporalitat	1 any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Cost indirecte
Transversalitat	SOC. Dispositiu d'Inserció Sociolaboral del CCBE Empreses de la comarca del Baix Ebre

Acció 5.2:	Oferir assessorament dels tràmits necessaris per a la contractació de joves migrants sols a les empreses interessades
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre d'empreses contactades. Nombre d'ofertes d'ocupació. Nombre de joves contractats
Temporalitat	1 any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Cost indirecte
Transversalitat	SOC. Dispositiu d'Inserció Sociolaboral del CCBE. Empreses contractants

FASE D'EMANCIPACIÓ	Millora de l'ocupabilitat utilitzant els recursos del SOC i els existents al territori, com ara el Dispositiu d'Inserció Sociolaboral del CCBE.
Estratègia 6:	

Acció 6.1:	Millorar l'ocupabilitat dels joves migrants sols mitjançant la seva inscripció a les ofertes del SOC i d'altres borses com la del Dispositiu d'Inserció Sociolaboral del CCBE
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de joves inscrits a les diferents borses
Temporalitat	1 any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Cost indirecte
Transversalitat	Joves migrants sols de la comarca del Baix Ebre. SOC. Dispositiu d'Inserció Sociolaboral del CCBE

Acció 6.2:	Promoure la capacitació i empoderament dels joves migrats sols per a cercar ofertes de feina, l'elaboració de currículums i la participació a entrevistes de treball
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de joves atesos
Temporalitat	1 any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Cost indirecte
Transversalitat	Joves migrats sols de la comarca del Baix Ebre. Tècnica referent de joventut del CCBE

ÀMBIT D'HABITATGE

FASE D'EMANCIPACIÓ	Recerca de recursos d'habitatge en els municipis de la comarca del Baix Ebre per aquells joves migrats sols, majors d'edat, que quedin fora el sistema de protecció de la DGAIA i ASJTET
Estratègia 7:	

Acció 7.1:	Cercar recursos habitacionals per a joves migrats sols, majors d'edat, que hagin de quedar fora el sistema de protecció de la DGAIA i l'ASJTET dintre el mercat convencional de lloguer i/o altres recursos existents el territori
Personal responsable	Equip dinamització cívica per l'emancipació CCBE
Indicadors	Nombre de joves sense sostre. Nombre de joves reallotjats
Temporalitat	1 any, prorrogable subjecte als pressupostos
Pressupost	Cost indirecte
Transversalitat	Joves migrats sols de la comarca del Baix Ebre. Xarxa de contactes dels joves. Mercat de lloguer convencional d'habitatges. Altres recursos: Càritas, Blanquerna, Siloé...

TEMPORALITZACIÓ DEL PLA D'ACTUACIÓ PER A L'EMANCIPACIÓ DE JOVES MIGRATS SOLS A LA COMARCA DEL BAIX EBRE

Aquest Pla d'actuació es divideix en una sèrie d'etapes concatenades les unes amb les altres amb relació al temps d'execució de cadascuna d'elles. Cal dir però que algunes d'aquestes etapes, tot i tenir un tempo de compliment establert, poden coincidir en el temps amb les accions establertes en una altra etapa més primigènia del procés.

43

ETAPA 1 desembre 2019 a febrer 2020

- Reunions amb els diferents agents socials existents al territori de la comarca
- Recerca de recursos i serveis
- Elaboració anàlisi DAFO

ETAPA 2 febrer a març 2020

- Establiment de sinèrgies de col·laboració/coordinació amb els diferents agents socials del territori contactats inicialment
- Revisió del DAFO i nova reformulació

ETAPA 3 març a agost 2020

- Recopilació d'informació i de documentació
- Redacció del Pla d'actuació integral de dinamització cívica per a l'emancipació de joves migrats sols: objectius, àmbits, mesures, accions, calendari

ETAPA 4 agost a novembre 2020

- Validació del Pla d'actuació integral de dinamització cívica per a l'emancipació de joves migrats sols
- Presentació pública del Pla d'actuació

ETAPA 5
febrer a
desembre
2020
Prorrogable

- Posada en marxa de les accions del Pla d'actuació integral per a l'emancipació de joves migrats sols tutelats/extutelats
- Treball en xarxa: coordinació amb els diferents agents socials del territori contactats
- Atenció individualitzada de joves migrats sols tutelats/extutelats

44

Primera etapa

Reunions amb els diferents agents socials existents al territori de la comarca. Recerca de recursos i serveis. Elaboració anàlisi DAFO

En aquesta primera etapa d'implementació del Pla (entre desembre de 2019 i febrer de 2020) l'equip de dinamització cívica del Consell Comarcal del Baix Ebre (CCBE) es centra en la **recerca dels recursos** existents en tots els municipis de la comarca del Baix Ebre inclosa la capital, Tortosa:

salut, educació formal, formació post obligatòria, espais i casals de joves, associacions, clubs esportius, biblioteques, telecentres i entitats del tercer sector. (*Consultar apartat Recursos a la comarca del Baix Ebre*)

El nombre de contactes establerts amb els diferents agents socials del territori (organismes/entitats/tècnics) serà de cinquanta-nou en aquesta etapa primigènia del procés. (Més endavant aquesta quantitat inicial de contactes es veurà ampliada fins a gairebé el doble).

Es concerten **reunions** amb diferents organismes de l'Administració pública per tal de recollir i compartir informació referent als joves en general i en específic del grup de joves migrats sols.

Es realitzen reunions amb diverses entitats del tercer sector establertes al territori de la comarca del Baix Ebre per tal de donar a conèixer la creació de la nova figura del/la dinamitzador/a cívica/a -com a agent de suport a l'emancipació juvenil- i a la vegada per a recollir informació referent a les tasques desenvolupades per aquestes mateixes entitats.

A banda es mantenen diverses entrevistes, durant aquesta etapa, amb diferents tècnics/ques del CCBE.

En totes les primeres entrevistes i reunions realitzades es planteja la possibilitat d'obrir vies de treball en comú per a millorar la situació dels joves migrats sols i de la convivència i cohesió en la comunitat acollidora.

En aquesta primera etapa l'equip de dinamització cívica del CCBE, després de realitzar un anàlisi de la realitat existent en el territori de la comarca del Baix Ebre amb relació als joves migrats sols, tutelats/extutelats i la comunitat acollidora- detecta el següent:

una sèrie de **debilitats/fortaleses** -internes dels joves- i una sèrie d'**amenaces/oportunitats** -externes existents en l'entorn comunitari.

Tots els elements detectats quedaran reflectits en un **informe DAFO** inicial. (mirar apartat *Anàlisi DAFO*)

Segona etapa

Establiment de sinèrgies de col·laboració/coordinació amb els diferents agents socials del territori. Revisió del DAFO i nova reformulació

La segona etapa d'implementació d'aquest Pla (febrer a març de 2020) es caracteritza per l'establiment de **sinèrgies de col·laboració/coordinació** amb els diferents agents socials contactats inicialment en el territori de la comarca del Baix Ebre.

És en aquesta segona etapa quan s'obtenen els primers resultats favorables, producte de les reunions i entrevistes realitzades amb els diferents agents socials contactats inicialment durant l'etapa anterior.

S'inicia un procés de treball en xarxa amb diferents agents socials del territori. Es realitzen accions de col·laboració i coordinació que donen com resultat positiu la derivació d'alguns dels joves extutelats a alguns dels recursos existents al territori.

Serà durant aquesta segona etapa quan també s'iniciarà el procés de col·laboració i coordinació amb els equips tècnics dels centres d'acollida (SPAAI Grèvol de Roquetes i SPAAI Baix Ebre de l'Ametlla de Mar) i el pis assistit de Roquetes (Lo Passador, Suara) amb relació als joves tutelats migrats sols que, properament, es preveu que abandonin el recurs de protecció de DGAIA (bé pel compliment de la seva majoria d'edat o bé per no reunir els requisits necessaris per a gaudir d'una pròrroga assistencial de continuïtat).

En aquesta segona etapa del Pla serà quan l'equip de dinamització cívica del CCBE realitzarà una **primera avaluació** del procés (finals mes de febrer de 2020). En aquesta avaluació es realitzarà una revisió del DAFO elaborat

inicialment. Aquest anàlisi i revisió donarà lloc a una **nova reformulació del DAFO** inicial. (*Consultar apartat Anàlisi DAFO*)

Tercera etapa

Recopilació d'informació i documentació. Redacció del Pla d'actuació integral de dinamització cívica per a l'emancipació dels joves migrats sols

Al llarg de la tercera etapa del Pla d'actuació (març a agost de 2020) es realitza un treball de **recerca d'informació i de documentació** exhaustiu atenent a dues demandes plantejades:

- a) Redacció del Pla d'actuació integral de dinamització cívica per a l'emancipació dels joves migrats sols.
- b) Atenció als joves migrats sols tutelats/extutelats i als equips tècnics dels recursos d'acollida que els atenen.

Per una banda aquesta recerca es centra en la revisió de diferents Plans de Joventut existents a l'entorn (dels municipis del Baix Ebre, les ciutats de Tarragona i Barcelona, les CC.AA d'Andalusia i País Basc) amb l'objectiu d'obtenir una visió -el més exacta possible- de les diferents accions que s'estan duent a terme amb el conjunt de joves en general.

(*Consultar a Annexes, apartat Documentació Consultada*)

Cal tenir en compte, però, que el col·lectiu dels joves migrats sols, tutelats/extutelats sovint presenta una sèrie de dificultats afegides a les que normalment pugui tenir qualsevol altre jove en general -a part de tenir mateixes inquietuds i necessitats que la resta de joves del territori:

el dol pel procés migratori i l'angoixa ocasionada davant la dificultat d'obtenció de documentació per a regularitzar la seva situació administrativa.

En aquesta etapa d'implementació del Pla es focalitza la recerca també -per una altra banda- de documentació referent a la legislació d'estrangeria i dels diferents tràmits de renovacions de permisos de residència i permisos de treball amb l'objectiu de donar resposta a les demandes presentades pels mateixos joves i pels tècnics dels centres que els atenen.

Cal esmentar també el treball de recerca de cursos de formació actualitzats i ajustats a les necessitats del grup de joves migrats sols atesos.

És en aquesta etapa quan es realitza una **segona fase d'avaluació i seguiment** del Pla d'actuació de dinamització cívica del CCBE per tal de donar resposta a les demandes provinents des de l'Administració (DGAIA) d'assoliment d'objectius.

Quarta etapa

Validació del Pla d'actuació integral de dinamització cívica per a l'emancipació de joves migrats sols. Presentació pública del Pla d'actuació

En aquesta etapa (entre agost i novembre de 2020) es produeix el **procés de validació del Pla** d'actuació integral.

Seguint les directrius establertes a la Fitxa 44 del *Contracte Programa 2016-2019* es realitza la **presentació pública** d'aquest Pla:

Aquesta presentació es realitza a la pàgina web del CCBE per mig del Servei de Difusió Corporativa del mateix Consell.

47

Cinquena etapa

Posada en marxa de les accions del Pla d'actuació. Treball en xarxa: coordinació amb els diferents agents socials. Atenció individualitzada dels joves migrats sols tutelats/extutelats

La temporalitat d'aquesta etapa de posada en marxa del Pla d'actuació avarca de febrer a desembre de 2020 i coincideix amb el temps d'execució de les anteriors etapes 2, 3 i 4.

Es contempla que la temporalitat d'aquesta etapa del Pla d'actuació es pugui **perllongar en el temps, concretament durant un any o dos més** (any 2021 i any 2022) -depenent de la disponibilitat pressupostària existent- donat que els processos d'inserció socio-laboral, d'obtenció de documentació i finalització de formació sovint es perllonguen en el temps.

Les accions dutes a terme en aquesta etapa es dirigeixen a assolir amb èxit els objectius establerts a l'apartat d'objectius d'aquest mateix Pla d'actuació i es desenvoluparan mitjançant dinàmiques de treball comunitari.

Per una banda es contempla realitzar un treball en xarxa, de coordinació i col·laboració amb equips tècnics dels recursos residencials d'acollida de joves i amb els diferents agents del territori:

salut, educació, ocupació, habitatge, justícia, xarxes socials, esports, cultura i associacionisme.

I per l'altra es contempla oferir atenció individualitzada, d'acompanyament i assessorament, al jove migrat sol, tutelat/extutelat.

Durant el mes de novembre es realitzarà **un anàlisi final o de resultats** del Pla d'actuació que culminarà amb la redacció i publicació d'una **memòria anual** de les accions i resultats obtinguts.

CRONOGRAMA DEL PLA D'ACTUACIÓ DE DINAMITZACIÓ CÍVICA (Etapla 5: prorrogable a 2021 i 2022)

	Des 2019	Gen 2020	Feb	Mar	Abr	Mai	Jun	Jul	Ago	Set	Oct	Nov	Des 2020
Etapla 1: Recerca recursos Anàlisi DAFO													
Etapla 2: Sinergies col·laboració Revisió DAFO													
Etapla 3: Informació/documentació Redacció Pla actuació													
Etapla 4: Validació del Pla Presentació pública													
Etapla 5: Posada en marxa del Pla													

RECURSOS A LA COMARCA DEL BAIX EBRE

Es realitza la recerca dels recursos existents a la comarca del Baix Ebre, durant la primera fase d'implementació d'aquest Pla d'actuació, amb relació als següents àmbits:

salut, educació/formació, ocupació, habitatge, esport i temps lliure i associacionisme/participació comunitària

Es pot dir que els recursos existents al territori estan adreçats a tota població en general i també de cara al col·lectiu de joves en general. Per tant, el grup de joves migrats sols tutelats/extutelats també en seran beneficiaris.

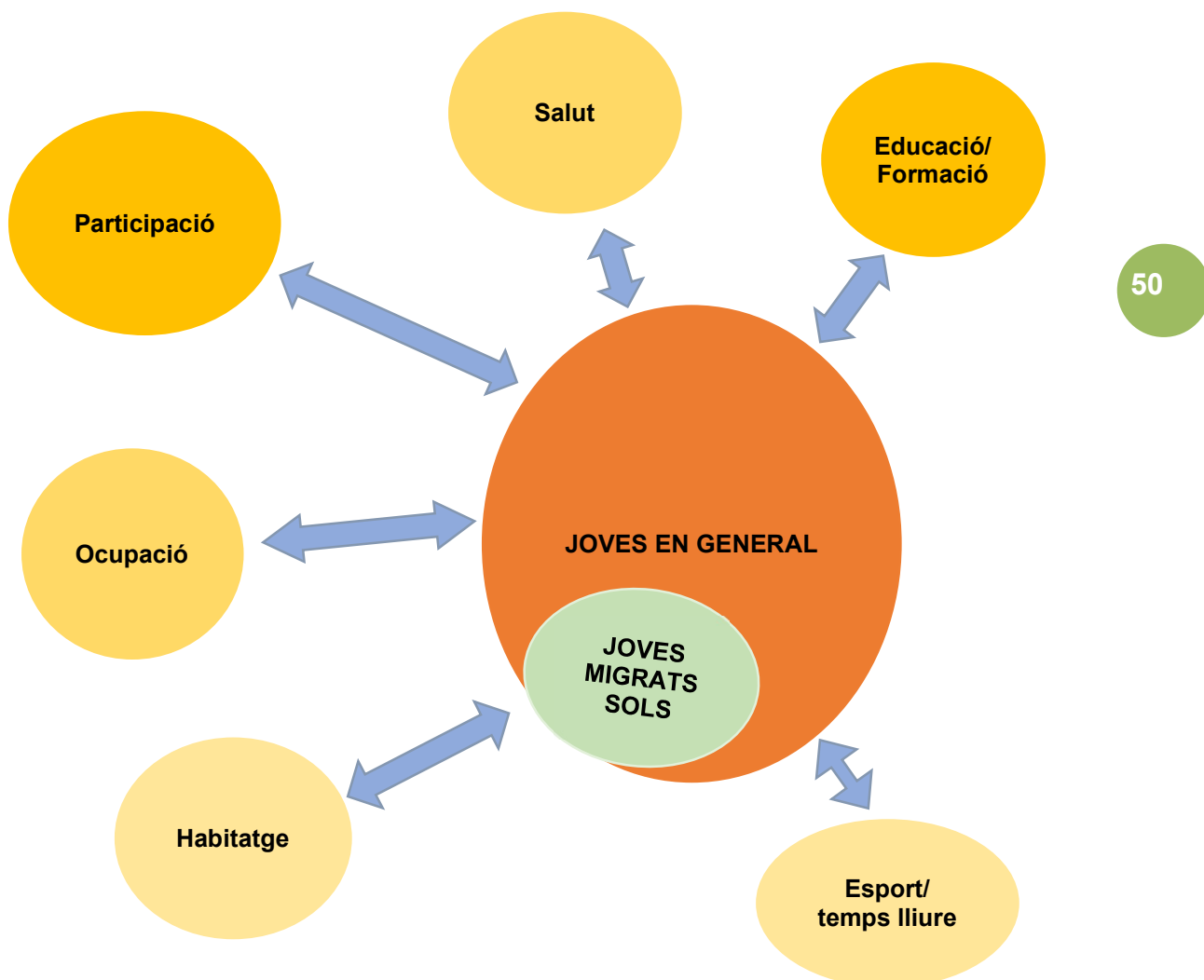
Es contacta amb diferents agents socials representatius dintre aquests diferents àmbits (organismes/entitats/tècnics) com són:

instituts, escoles de formació, biblioteques, telecentres, entitats del tercer sector, tècnics d'ocupació i habitatge, etc.

Es detecta l'existència de diverses guies de recursos per a joves que poden ser molt pràctiques i que cal donar a conèixer als joves migrats sols tutelats/extutelats. (*Consultar a Annexes, apartat Guies de recursos per a joves*).

També cal anomenar el nou Pla de Joventut del CCBE que es preveu publicar el proper any 2021. Aquest nou Pla de Joventut -tot i que la seva població diana inclou tots els joves en general de la comarca del Baix Ebre- pot constituir-se com una eina de foment de la inclusió del grup de joves migrats sols en la comunitat al propiciar espais d'interacció/relació d'aquests joves amb la resta del grup d'iguals.

Donat que una de les amenaces detectades al redactar el DAFO ha estat l'existència de duplicitat d'accions realitzades per diferents entitats es considera que l'elaboració d'una nova guia de recursos per a joves pot suposar una nova duplicitat que cal evitar. Per tant es fomentarà la difusió d'aquestes guies de recursos per a joves ja existents en aquests moments.

Recursos existents al territori per a joves tots els joves (Imatge elaboració pròpia)

PRESSUPOST

Aquest Pla d'actuació compta amb una dotació pressupostaria bastant reduïda en comparació als objectius que es pretenen assolir.

Es compta només amb una partida pressupostaria provinent del finançament públic per a la contractació del personal tècnic (equip de tècnics/ques de dinamització cívica) que donarà atenció i suport tant als joves migrats sols tutelats/extutelats com als equips tècnics dels recursos d'acollida i a la resta d'agents socials del territori.

És el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies qui subvenciona la contractació dels equips professionals amb càrrec als pressupostos dels Programes acordats a la Conferència Sectorial d'Ocupació i Afers Laborals.

Les accions que es realitzaran dintre de cadascuna de les diferents estratègies, plantejades per assolir els objectius establerts, utilitzaran els recursos existents al territori, dintre la comunitat, i per tant aquests recursos s'entén que ja estan subjectes al finançament de les mateixes entitats i organismes que els gestionen.

AVALUACIÓ I SEGUIMENT

Per a avaluar el Pla d'actuació de dinamització cívica serà necessari respondre a qüestions tals com:

Quin ha estat l'impacte del projecte? S'han assolit els objectius plantejats totalment o de manera parcial? En quines qüestions es pot millorar? Quines activitats han donat millors resultats?, etc.

L'**avaluació** d'aquest Pla d'actuació serà **contínua**, és a dir, es realitzarà durant el mateix temps que s'implementi el Pla d'actuació, per tal de poder detectar aquells punts que calgui ajustar i millorar i poder introduir les modificacions que siguin necessàries.

El **seguiment** és també un procés continu que es produeix durant tot el procés d'implementació del Pla d'actuació de dinamització cívica per a l'emancipació dels joves migrants sols. S'ha de centrar en el control del compliment de les tasques del pla, d'aspectes de l'execució tals com els indicadors del rendiment o la satisfacció dels usuaris i agents socials implicats. El control és una fase necessària per a l'avaluació però està diferenciada d'aquesta

El seguiment de l'execució del Pla d'actuació proporcionarà tota la informació necessària per realitzar l'avaluació d'aquest i per mantenir informades a les parts interessades (administració i ciutadania), per informar dels avenços del projecte al mateix equip de dinamització cívica i per corregir desviacions o aprofitar aquelles oportunitats que no han estat previstes inicialment en el Pla.

Durant el primer trimestre de l'any 2020 (principis mes de març) es realitza una **primera avaluació** d'aquest Pla d'actuació. Es realitza un anàlisi dels resultats obtinguts fins a aquest moment.

Aquesta avaluació inicial dona lloc a la redacció d'un informe informatiu de les tasques realitzades i a una nova reformulació del DAFO inicial.

Ambdós documents son posats en coneixement del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat.

Es realitza, durant el mes de juny de 2020, una **segona avaluació** d'anàlisi dels resultats obtinguts durant els primers sis mesos d'implementació del Pla, a petició del Departament.

Aquest anàlisi es realitza utilitzant una **taula d'indicadors d'avaluació** establerts a la Fitxa 44 del *Contracte Programa 2016-2019*. (Consultar Annexes, apartat *Taula d'indicadors d'avaluació*).

Amb el resultat d'aquest anàlisi quantitatiu es redacta un informe de resultats que s'envia a l'Administració demandant.

Es preveu realitzar un **anàlisi final, anàlisi de resultats** durant el mes novembre. Amb els resultats obtinguts s'elaborarà una **memòria anual** de les activitats realitzades. Aquesta memòria anual es farà pública.

Per realitzar aquesta avaluació caldrà realitzar un anàlisi quantitatiu seguint el mateixos indicadors d'avaluació utilitzats a l'anterior avaluació.

53

PARTICIPACIÓ I COMUNICACIÓ

Mitjançant els diferents canals de comunicació dels que disposa el Consell Comarcal del Baix Ebre, es divulgarà el Pla d'actuació per a l'emancipació de joves migrats sols, per tal de que la ciutadania sigui coneixedora de la implementació d'aquest Pla.

Es preveu realitzar les següents accions:

Participar en les Taules de coordinació del territori en relació als centres d'acollida i pis assistit.

Participar en les reunions de coordinació que es requereixin amb els diferents actors socials de la comarca del Baix Ebre:

Ajuntaments/Comunitat Autònoma, ABSS, cossos de seguretat ciutadana, salut, educació, entitats socials, esportives, culturals, lúdiques, etc.

Col·laborar en les accions de difusió, comunicació i millora del Pla d'actuació

ANNEXES

GUIES DE RECURSOS PER A JOVES

Guia de recursos per a joves de l'Oficina Jove del Baix Ebre:

Ofereix una guia molt complerta amb tots els recursos disponibles a la comarca del Baix Ebre, per municipis, distingint els diferents àmbits d'interès pels joves: educació, formació, treball, cohesió social i voluntariat, cultura, lleure i oci.

<https://agora.xtec.cat/iescamarles/wp-content/uploads/usu868/2020/05/Guia-de-recursos-per-a-joves.pdf> (Online. Darrera consulta: 25/07/2020)

Guia de recursos formatius:

El Consell Comarcal del Baix Ebre i el del Montsià han publicat una guia amb tota l'oferta formativa existent en aquestes dues comarques.

http://www.baixebre.cat/sites/default/files/pagina/1685/documents/guia_recursos_formatius_online_1.pdf (Online. Darrera consulta: 25/07/2020)

Portal Guia emancipació FEPA:

És un recurs per a joves tutelats i extutelats per l'Administració i pels equips tècnics que els atenen. Es tracta d'una pàgina web que ofereix informació relativa als diferents recursos, prestacions, tràmits, drets i deures d'aquests joves als diferents territoris de l'Estat.

<https://www.fepa18.org/es/guia-emancipacion/> (Online. Darrera consulta: 25/07/2020)

Portal Jove.cat:

Pàgina web de la Generalitat de Catalunya dirigida als/les joves en general. Dona resposta als àmbits: educació-formació, salut, treball, habitatge, participació i solidaritat, conviure/inclusió social.

<http://jovecat.gencat.cat/ca/inici> (Online. Darrera consulta: 25/07/2020)

TAULA INDICADORS D'AVALUACIÓ

INDICADORS D'AVALUACIÓ	QUANTITAT
Nombre d'accions de coordinació amb els diferents actors de la xarxa implicats en l'acollida i integració dels joves migrants sols	
Nombre d'agents clau de la comunitat als qui s'ha presentat el servei i el pla d'actuació	
Nombre d'agents clau de la comunitat que han participat de l'elaboració del pla d'actuació	
Nombre d'agents clau de la comunitat amb els quals s'han establert acords de col·laboració	
Percentatge d'objectius assolits anualment del pla d'actuació	
Impactes:	
Nombre de joves escolaritzats en recursos educatius	
Nombre de joves en processos d'inserció laboral	
Nombre de joves del centre que participen activament en recursos comunitaris	
Nombre de persones de la comunitat que participen activament en activitats del centre	
Nombre de situacions conflictives en l'àmbit comunitari relatives a la convivència	

DOCUMENTACIÓ CONSULTADA

Sumari de fitxes incloses al Contracte Programa 2016-2019

<https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/01departament/contractacio_conve nis/Contracte_programa/documentacio/Fitxes_2016-2019_ContractePrograma.pdf> (Online. Darrera consulta: 20/07/2020)

Estratègia catalana per a l'acollida i la inclusió dels infants i joves emigrats sols

<https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/03ambits_tematicos/07infanciaiadolescencia/Estrategia_acollida/estrategia_catalana_acollida.pdf> (Online. Darrera consulta: 17/03/2020)

Informe estadístic mensual. Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA). Febrer de 2020

<https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/03ambits_tematicos/07infanciaiadolescencia/dades_sistema_proteccio/2020_02_informe_DGAIA.pdf> (Online. Consultes: 5/05/2020 i 27/07/2020)

Marc normatiu de la protecció dels menors d'edat estrangers no acompanyats

<https://acciosocial.org/wp-content/uploads/2017/12/INFORME-MENORS-NO-ACOMPANYATS-A-CATALUNYA_FINAL_-2017.pdf> (Online. Darrera consulta: 17/03/2020)

Portal de Dades Obertes de la Generalitat de Catalunya del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

< <https://analisi.transparenciacatalunya.cat/Demografia/Infants-i-joves-migrats-sols-acollits-a-Catalunya/mxpz-6y5e/data>> (Online. Consultes: 5/05/2020 i 27/07/2020)

Pla Nacional de Joventut de Catalunya (PNJCat) 2010- 2020

<https://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/JOVENTUT_documents/arxiu/pla_nacional_de_joventut_de_catalunya/pnjcat2020.pdf> (Online. Darrera consulta: 18/03/2020)

Plans de Joventut de diferents poblacions (de poblacions de la comarca del Baix Ebre, d'altres ciutats de Catalunya i d'altres CCAA):

Pla d'Adolescència i joventut de Barcelona 2017- 2021

<https://ajuntament.barcelona.cat/dretssocials/sites/default/files/arxius_documents/pla_adolescencia_joventut_2017-2021.pdf> (Online. Consultes: 18/03/2020 i 24/07/2020)

Pla Local Tarragona Jove 2017- 2020

<<https://www.tarragona.cat/lajuntament/fitxers-1/altres/pla-local-2020>> (Online. Consultes: 18/03/2020 i 24/07/2020)

Pla Local de Joventut de Deltebre 2017- 2021

<<https://deltebre.cat/wordpress/wp-content/uploads/2019/09/Pla-Local-de-Joventut-de-Deltebre-2017-2021.pdf>> (Online. Darrera consulta: 18/03/2020)

Pla Local de Joventut de El Perelló 2017- 2019

<http://www.elperello.cat/sites/elperello/files/recursos/Joventut/2017_pla_local_joventut_17-19.pdf> (Online. Darrera consulta: 19/03/2020)

Pla Local de Joventut de l'Ametlla de Mar 2012- 2015

<<https://www.ametllamar.cat/ajuntament/resources/pdfs/seccions/joventut/pla-local-2012-2015.pdf>> (Online. Darrera consulta: 19/03/2020)

Pla Local de Joventut de Roquetes 2012- 2015

<http://www.roquetes.cat/ajuntament/images/documents/joventut/pla_local_de_joventut_2012_2015_roquetes.pdf> (Online. Darrera consulta: 19/03/2020)

Plan de Infancia y Adolescencia de Andalucía 2016- 2020

<<https://www.juntadeandalucia.es/export/drupaljda/IIplaninfancia.pdf>> (Online. Consultes: 20/03/2020 i 27/07/2020)

Plan Joven Gobierno Vasco 2020

<https://www.euskadi.eus/contenidos/noticia/4_gazte_plana/es_def/adjuntos/ejiv_gazte_plana_c.pdf> (Online. Darrera consulta: 20/03/2020)

Altres consultes:

Programa de mentoria per a joves migrants sols

<https://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematics/immigracio/programesmentoria/mentoriajovesmigratssols/> (Online. Darrera consulta: 18/03/2020)

Procés participatiu del Pacte Nacional per a la Interculturalitat (PNI)

<<https://participa.gencat.cat/processes/interculturalitat>> (Online. Darrera consulta: 18/03/2020)

I Pla Comarcal per la Diversitat Sexual i de Gènere del Consell Comarcal del Baix Ebre- Mesures per a la Igualtat LGBTI (2020-2024)

<http://www.baixebre.cat/sites/default/files/pagina/1219/documents/i_pla_comarcal_igualtat_lgtbi-ccbe_2020-2024.pdf> (Online. Darrera consulta: 31/07/2020)

Document de compromisos del Consell Comarcal del Baix Ebre en relació amb el Pacte Nacional per a la Interculturalitat

<http://www.baixebre.cat/sites/default/files/pagina/89/documents/compromis_pacte_nacional_interculturalitat.pdf> (Online. Darrera consulta: 3/08/2020)

Pla Comarcal de Ciutadania i Immigració del Baix Ebre. Memòria tècnica 2019

http://www.baixebre.cat/sites/default/files/pagina/89/documents/immigracio_memoria2019.pdf (Online. Darrera consulta: 3/08/2020)

Catàleg de xerrades d'Ensenyament 2019 -2020, CCBE

http://www.baixebre.cat/sites/default/files/pagina/1469/documents/cataleg_xerrades_ensenyament_2019_2020.jpg (Online. Darrera consulta: 3/08/2020)

Programa de formació de directius/ives i comandaments de l'Administració Local Avaluació de projectes -ALEXANDRE ÁLVAREZ MENA- Diputació de Barcelona

https://formadiba.diba.cat/web/sites/default/files/public_resources/continguts/033AP_acts_01/recursos/descargas/ca/cu08_act_auto_001.pdf (Online. Darrera consulta: 27/07/2020)

Avaluar el procés, XTEC, Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya. Generalitat de Catalunya

http://xtec.gencat.cat/ca/innovacio/cap_al_centre_innovador/fases-innovacio-pedagogica/avaluar-el-proces/ (Online. Darrera consulta: 27/07/2020)

10 punts per visibilitzar les dones en el llenguatge. Guia d'ús no sexista del llenguatge. AJUNJAMENT DE BARCELONA

<https://ajuntament.barcelona.cat/bcnantimasclista/ca/prevenir-i-actuar/guia-de-llenguatge-no-sexista> (Online. Darrera consulta: 31/07/2020)

“Guia de llenguatge inclusiu: immigració, racisme i xenofòbia”. MESA PER A LA DIVERSITAT EN L'AUDIOVISUAL. Ed. Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Barcelona (2013)

<https://xarxanet.org/biblioteca/guia-de-llenguatge-inclusiu-immigracio-racisme-i-xenofobia> (Online. Darrera consulta: 31/07/2020)

ACRÒNIMS

DGAIA: Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència

ASJTET: Àrea de Suport al Jove Tutelat i Extutelat

ICAA: Institut Català de l'Acolliment i l'Adopció

CCBE: Consell Comarcal Baix Ebre

LOPJM: Llei Orgànica 1/1996, de 15 de gener, de Protecció Jurídica del Menor, de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei de Enjudiciament Civil.

LORPM: Llei Orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors

LMSPIA: Llei 26/2015, de 28 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a la adolescència.

LOEx: Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya i la seva integració social

RLOEx: Reial decret 557/2011, de 20 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels 2/24 estrangers a Espanya i la seva integració social, després de la reforma mitjançant la Llei orgànica 2/2009

LDOIA: Llei 14/2010, del 27 de maig, dels Drets i les Oportunitats en la Infància i l'Adolescència

DAFO: Debilitats, amenaces, fortaleeses, oportunitats

XTEC: Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya

GESO: Graduat en Educació Secundària Obligatòria

CFGM: Cicle Formatiu de Grau Mitjà

CFGS: Cicle Formatiu de Grau Superior

PFI: Programes de formació i inserció

OE: Objectiu específic

Consell Comarcal
del Baix Ebre

**PLA D'ACTUACIÓ DE
DINAMITZACIÓ CÍVICA PER
L'EMANCIPACIÓ DE JOVES
MIGRATS SOLS**

SOC: Servei Públic d'Ocupació de Catalunya

CPNL: Consorci per a la Normalització Lingüística

ACISI: Associació per la Cooperació, la Inserció Social i la Interculturalitat